

ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์
ในพื้นที่จังหวัดสตูล

**The Confidence of the People to Control and Prevent Avian influenza the
Department of Livestock Development in Satun Province**

สุชีพ เอี้ยวเหล็ก

Sucheep Aiewlek

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration**

Prince of Songkla University

ชื่อสารนิพนธ์	ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ ในพื้นที่จังหวัดสตูล
ผู้เขียน	นายสุชีพ เอี้ยวเหล็ก
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เกี่ยวกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วัดความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก 2) ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง การควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดสตูล จำนวนรวมทั้งสิ้น 201,393 คน ศึกษาจากการคำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane's) และเลือกการสุ่มโดยใช้วิธีเชิงชั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อทำการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงวิเคราะห์ ไคสแควร์

ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ประชาชนมีความเชื่อมั่นด้านบุคลากรมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 รองลงมาคือด้านนโยบาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และด้านภารกิจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา พื้นที่อยู่อาศัยและสถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ ควรนำผลการศึกษาและคำแนะนำจากประชาชนไปใช้ในการปรับปรุงและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงต้องปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่นและสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนในทุกอาชีพ

Minor Thesis	The Confidence of the People to Control and Prevent Avian influenza the Department of Livestock Development in Satun Province
Author	Mr. Sucheep Aiewlek
Major Program	Public Administration
Academic Year	2010

ABSTRACT

This survey research on “People’s Confidence in the Prevention and Control Measures against Bird Flu of Department of Livestock Development” aimed to 1) determine the levels people’s confidence in the prevention and control measures against bird flu; 2) investigate the relationship between the people’s personal factors and their levels of confidence; and 3) to collect suggestions for improving the prevention and control measures against bird flu. Research population was 201,393 people aged over 18 living in Satun Province. The number of 400 was obtained as the research samples using the Yanane’s formula and selected by the proportional stratified random sampling. Research data were collected by means of questionnaires. The obtained data were then calculated for the descriptive statistics of frequencies, percentages, means and standard deviations. The analytical statistics of chi-square was performed.

Results showed that the people’s confidence in the prevention and control measures against bird flu was at a high level (mean = 3.93). The confidence in personnel was at the highest level (mean =4.14), followed by confidence in the policy of the measure (mean = 3.91), and confidence in its mission (mean =3.86), respectively.

Results concerning relationships between the people’s personal factors and their levels of confidence in the prevention and control measures against bird flu of Department of Livestock Development indicated that the people’s personal factors of levels of education, the areas they were living and their involvement in the prevention measures were found to statistically related to the levels of confidence a level of 0.05.

Suggestions emerged from the study were that the results and suggestions obtained from this study should be utilized in the improvement and to regulate the policy and

work scheme in the prevention and control measures against bird flu of Department of Livestock Development in order to build up people's confidence. The prevention and control measures against bird flu should be publicized to all groups of people. The officials responsible for the bird flu prevention and control program should work enthusiastically and build up the sense of responsibility and involvement among people of all occupations.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยการดูแลและให้คำแนะนำปรึกษาในการวิจัยอย่างสม่ำเสมอของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีรชัย ภูไพบูลย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ สุรเชษฐ์ ชีระมณี และอาจารย์พูนศักดิ์ เงินหมื่น กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางต่าง ๆ และสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนวิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

การวิจัยครั้งนี้ ไม่สามารถสำเร็จลุล่วงได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์และเสียสละเวลาในตอบแบบสอบถาม การให้ข้อมูล รวมทั้งแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ จากประชาชน และข้าราชการสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสตูลที่มีส่วนในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ผู้เขียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

และท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่คอยเป็นกำลังใจสำคัญตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษาลักษณะนี้มา โดยตลอด

สุชีพ เอี้ยวเหล็ก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(6)
สารบัญ.....	(7)
รายการตาราง.....	(9)
รายการภาพประกอบ.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิด การควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย.....	7
2.2 มาตรการควบคุมและป้องกันโรคของกรมปศุสัตว์.....	18
2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
3.1 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย.....	32
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
3.3 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	33
3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	33
3.5 เครื่องมือในการวิจัย.....	35
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
	(7)

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	38
4.2 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของประชาชน.....	41
4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับ ระดับความเชื่อมั่นของประชาชน.....	40 46
4.4 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	49
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	50
5.2 อภิปรายผล.....	52
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	55
แบบสอบถาม.....	50
ประวัติผู้เขียน.....	54

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 แสดงพื้นที่เก็บข้อมูลและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	34
4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล.....	38
4.2 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อมั่นของประชาชน.....	41
4.3 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อมั่นของประชาชน ด้านบุคลากร.....	42
4.4 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อมั่นของประชาชน ด้านนโยบาย.....	43
4.5 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อมั่นของประชาชน ด้านภารกิจ.....	43
4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับระดับความเชื่อมั่นของประชาชน.....	46

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษา

จากสถานการณ์การเกิดโรคระบาดไข้หวัดนกในหลายๆ ประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของแต่ละประเทศ ตลอดจนสร้างความสูญเสียต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก ไม่ว่าจะเป็นเกษตรกรรายใหญ่ เกษตรกรรายย่อย และเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ปีกหลังบ้านไว้เป็นแหล่งอาหารโปรตีน ตามวิถีชีวิตแบบพอเพียง รวมทั้งประชาชนแทบทุกคนที่บริโภคเนื้อสัตว์ปีก และประชาชนที่มีความเสี่ยง เช่น คนงานในภาคเกษตร คนเลี้ยงไก่ชน คนเลี้ยงนกสวยงาม ตลอดจนพ่อค้าแม่ค้าที่ชำแหละสัตว์ปีกจำหน่ายในท้องตลาดสร้างความตื่นตระหนกไปทั่วโลก

โรคไข้หวัดนก (Birdflu หรือ Avian Influenza) เป็นโรคที่มีสาเหตุเกิดจากการติดเชื้อไวรัส ทำให้สัตว์ปีกมีอัตราการตายสูงมากกว่า 75% สัตว์ปีกจะแสดงอาการป่วยภายใน 48-96 ชั่วโมง ภายหลังจากได้รับเชื้อ โดยจะแสดงอาการซึม กินอาหารน้อยลง อัตราไข่ลดลง มีอาการทางระบบประสาท หงอนและเหนียงมีสีคล้ำจนม่วง มีจุดเลือดออกที่หน้าแข้ง หรือบางครั้งตายเกือบ 100% โดยไม่แสดงอาการ โรคไข้หวัดนกสามารถก่อโรคในสัตว์ปีก เช่น ไก่ ไก่วง เป็ด ห่าน นกอีมู และนกอีกหลายชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิด เช่น แมว เสือ เสือดำ ลิง และมนุษย์ การติดต่อกันจะมีสาเหตุจากการสัมผัสโดยตรงหรือสัมผัสกับสิ่งปนเปื้อนเชื้อ โรคที่ขับออกมาทางอุจจาระหรือสิ่งคัดหลั่งของสัตว์ป่วย หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด (Mechanical Transmission)

การระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยมีรายงานครั้งแรกเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2547 ที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จากผลการยืนยันทางห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ ตรวจพบเชื้อไข้หวัดนก สายพันธุ์ H₅N₁ ซึ่งเชื้อไวรัสชนิดนี้นอกจากทำให้สัตว์ปีกป่วยตายเป็นจำนวนมากแล้วยังก่อให้เกิดปัญหาทางสาธารณสุข กล่าวคือ ทำให้คนป่วยและตายได้ การระบาดของโรคนี้ในประเทศไทยเป็นโรคสัตว์อุบัติใหม่ (Emerging Disease) ที่มีแนวโน้มจะเป็นโรคประจำถิ่นหากไม่มีการควบคุมและกำจัดโรคอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในปี 2547 พบว่ามีการระบาดของโรคไข้หวัดนกในรอบแรก (23 มกราคม 2547 – 24 พฤษภาคม 2547) 190 ราย ใน 141 ตำบล 89 อำเภอ 42 จังหวัด ในรอบที่สอง (3 กรกฎาคม 2547 – 12 เมษายน 2548) 1,539 ราย ใน 784 ตำบล 264 อำเภอ 51 จังหวัด และพบการระบาดในรอบที่สาม (1 กรกฎาคม 2548 - 30 พฤศจิกายน 2548) 75 ราย ใน 55 ตำบล 27 อำเภอ 11 จังหวัด มีการทำลายสัตว์ปีก (Stamping-out) เพื่อควบคุมโรคทั้งสิ้น 64,560,504 ตัว

และมีผู้ป่วยติดเชื้อไข้หวัดนกในไทยจำนวน 22 ราย และเสียชีวิตจำนวน 14 ราย นอกจากนี้ระหว่างปี 2546-2549 มีรายงานพบการระบาดของโรคอย่างกว้างขวางในภูมิภาคเอเชียและหลายประเทศ เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น เวียดนาม ลาว กัมพูชา อินโดนีเซีย จีน และมาเลเซีย รวมถึงทวีปยุโรป เช่น โรมาเนีย ตุรกี กรีซ และสาธารณรัฐเชค โดยมีผู้ป่วยทั่วโลก 147 ราย และเสียชีวิต 78 ราย

จากสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม 2547 จนถึงปัจจุบันรัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และศูนย์ปฏิบัติการขึ้นมาดำเนินการ เพื่อควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกระดับประเทศ ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการแก้ไขวิกฤติสถานการณ์ไข้หวัดนกในไก่
2. ศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก
3. คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก
4. คณะกรรมการอำนวยการป้องกัน ควบคุมแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก

ซึ่งคณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาร่วมบูรณาการในการควบคุม ป้องกัน และทำการศึกษาวิจัยโดยแต่งตั้งนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในทุกๆ สาขา เป็นการระดมสมองและใช้ทรัพยากรบุคคลตลอดจนงบประมาณแผ่นดินเป็นจำนวนมากเพื่อป้องกันควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนกในขณะนั้น

กรมปศุสัตว์ในฐานะเป็นองค์กรหลักในการควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนกได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนกเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ มี 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการจัดการจัดระบบปศุสัตว์ที่ปลอดโรค
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเฝ้าระวังและควบคุมเมื่อเกิดการระบาดของโรค
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างและจัดการความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างเสริมศักยภาพขององค์กรและบุคลากร
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของเอกชน
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบการจัดการเชิงบูรณาการ

ในส่วนของกรมปศุสัตว์ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและควบคุมโรคไข้หวัดนก ประกอบด้วย การเตรียมบุคลากร การเตรียมข้อมูล และการรายงานผลการปฏิบัติงาน การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และยานพาหนะ การสอบสวนโรค การเฝ้าระวังโรค การควบคุมเคลื่อนย้ายและกักกันสัตว์ปีก การทำลายสัตว์ป่วย และการทำลายเชื้อโรค การประชาสัมพันธ์ การประสานกับหน่วยงานอื่น การวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากร และกำหนดหลักเกณฑ์การเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น

จากการระบาดของโรคไข้หวัดนกที่ผ่านมารวมปศุสัตว์ได้มีมาตรการควบคุมและป้องกันโรค โดยใช้มาตรการที่สำคัญ คือ การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีก ทั้งการเฝ้าระวังเชิงรับและเชิงรุกด้วยอาการทางห้องปฏิบัติการอย่างเป็นระบบสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพและการสอบสวนทางระบาดวิทยาในการหาสาเหตุของโรคหรือการระบาดของโรค เพื่อเป็นแนวทางในการหามาตรการในการป้องกันควบคุมโรคต่อไป

จังหวัดสตูลได้ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ และด่านกักกันสัตว์ รับนโยบายจากกรมปศุสัตว์มาปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นการทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และปรากฏว่าไม่เคยพบการระบาดของโรคไข้หวัดนกในพื้นที่จังหวัดสตูล

ทั้งนี้จากการรายงานที่ผ่านมาพบว่าสามารถพบเชื้อไวรัสชนิดนี้ได้ในสัตว์ปีก และสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิดมีนกป่า โดยเฉพาะกลุ่มนกน้ำจำพวก เป็ด ห่าน และนกนางนวล เป็นแหล่งส่งโรค (Reservoir) ในธรรมชาติ จากลักษณะการเลี้ยงสัตว์ปีกในจังหวัดสตูล มีการเลี้ยงปล่อยตามธรรมชาติ ไม่มีระบบการควบคุมโรคที่ดี ทำให้มีโอกาสเสี่ยงสูงต่อการได้รับเชื้อไวรัสโรคไข้หวัดนกจากนกธรรมชาติ

จากเหตุผลที่กล่าวมา การศึกษาถึงความเชื่อมั่นของประชาชนต่อมาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ จึงมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินผล และนำมาพัฒนาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน และเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรของกรมปศุสัตว์ และมีผลต่อภาพรวมของประเทศทั้งในด้านผู้ประกอบการอาชีพปศุสัตว์ ผู้บริโภค นักธุรกิจด้านปศุสัตว์ และผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรม ปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 2 ข้อ คือ

1. ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ ในพื้นที่จังหวัดสตูลอยู่ในระดับปานกลาง
2. ลักษณะส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล
2. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับความเชื่อมั่นต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล
3. ได้ทราบถึงข้อเสนอแนะและแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสตูล ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยใช้ฐานข้อมูลผู้มีสิทธิเลือกตั้งของจังหวัดสตูล จำนวน 201,393 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้ การคำนวณตามรูปแบบของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) โดยได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากการคำนวณตามสูตรดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการศึกษาครั้งนี้ 400 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก พื้นที่อยู่อาศัย และสถานะความเกี่ยวข้องกับการควบคุมและป้องกัน
 - 2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ระดับความเชื่อมั่นต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล 3 ด้าน

- ด้านบุคลากร
- ด้านนโยบาย
- ด้านภารกิจ

1.6 นิยามศัพท์

ไขหวัดนก หมายถึง

1. โรคไขหวัดนก กรณีการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ หมายความว่า

1.1 โรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัสอินฟลูเอนซ่าเอ (Influenza A virus) ชนิด H5 หรือ H7 ที่ได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการตามวิธีมาตรฐานขององค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ โรคไขหวัดนกชนิดรุนแรง และโรคไขหวัดนกชนิดไม่รุนแรง

1.1.1 โรคไขหวัดนกชนิดรุนแรง (Highly pathogenic notifiable avian influenza: HPNAI) หมายถึง

(1) โรคซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสไขหวัดนกชนิดที่เมื่อฉีดเชื้อเข้าเส้นเลือดดำ ไก่ที่มีอายุ 4-8 สัปดาห์ แล้วทำให้มีอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ 75 ภายใน 10 วัน หรือมีค่า IVPI มากกว่า 1.2

(2) โรคซึ่งเกิดจากเชื้อไวรัสไขหวัดนกชนิด H5 หรือ H7 ที่มีการเรียงลำดับของ amino acid ตรงตำแหน่ง haemagglutinin cleavage เหมือนกับที่พบในเชื้อชนิดรุนแรง

1.1.2 โรคไขหวัดนกชนิดไม่รุนแรง (Low pathogenic notifiable avian influenza: LPNAI) หมายถึง โรคในสัตว์ปีกที่เกิดจาก เชื้อไวรัสไขหวัดนกชนิด H5 หรือ H7 ที่ไม่ก่อความรุนแรงในไก่และการเรียงลำดับของ amino acid ที่ตำแหน่ง hemagglutinin cleavage ไม่เหมือนกับที่พบใน HPNAI virus

1.2 โรคไขหวัดนกชนิดความรุนแรงต่ำ (Low pathogenic avian influenza: LPAI) เกิดจากการติดเชื้อไวรัส influenza A ชนิดอื่น ๆ นอกเหนือจาก H5 และ H7

2. โรคไขหวัดนกกรณีสงสัยว่าป่วย หมายความว่า

2.1 สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงในระบบฟาร์ม มีอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ 1 ใน 2 วัน หรือมีอัตราการกินอาหารและน้ำลดลงร้อยละ 20 ใน 1 วัน หรือ

2.2 สัตว์ปีกที่ถูกเลี้ยงแบบหลังบ้าน มีอัตราการตายอย่างน้อยร้อยละ 5 ใน 2 วัน

2.3 สัตว์ปีกตามข้อ 2.1 และ 2.2 แสดงอาการอื่นร่วมด้วย ดังนี้

- (1) ตายกะทันหัน
- (2) อาการระบบทางเดินหายใจ เช่น หายใจลำบาก หน้าบวม น้ำตาไหล
- (3) อาการทางระบบประสาท เช่น ชัก คอบิด
- (4) ท้องเสีย หรือขนยุ่ง ซึม ไม่กินอาหาร ไข่ลด ไข่รูปร่างผิดปกติ หงอน

เหนียงสีคล้ำ หรือ หน้าแข็งมีจุดเลือดออก

การควบคุมโรค (Control) หมายถึง การลดอัตราการเกิดและอัตราการตายจากโรค ด้วยมาตรการแทรกแซงต่างๆ เพื่อหยุดยั้งอุบัติการณ์ของโรคไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ตาม

การป้องกันโรค (Prevent) หมายถึง การขจัดหรือยับยั้งพัฒนาการของโรครวมถึงการประเมินและการรักษาเฉพาะเพื่อขจัดความก้าวหน้าของโรคในทุกระยะ (Edelman Mandle: 1994: 15)

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสตูลที่มี อายุ 18 ปีขึ้นไป

ความเชื่อมั่นของประชาชน หมายถึง ความมั่นใจหรือความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากความรับรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ และประสบการณ์ที่ได้สั่งสมมา

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับบทนี้เป็นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย
2. การควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย

ศูนย์ควบคุมโรคไข้หวัดนก กรมปศุสัตว์(2548) สถานการณ์โรคไข้หวัดนก โรคไข้หวัดนก (birdflu หรือ Avian Influenza) เป็นโรคที่มีสาเหตุเกิดจากการติดเชื้อไวรัสตระกูล Orthomyzoviridae ชื่อ Avian influenza virus type A (Swayne, 2000) เป็นเชื้อไวรัสชนิดมีเปลือกหุ้ม (enveloped) และมีสารพันธุกรรมเป็นแบบ RNA ที่เป็นท่อนสั้นจำนวน 8 ท่อน ที่ประกอบด้วย โปรตีน 10 ชนิด (Swayne and Suarez, 2000) ที่เปลือกหุ้มไวรัสมีโปรตีนที่สำคัญ 2 ชนิด คือ Haemagglutinin (HA) และ Neuraminidase (NA) ปัจจุบันมีการจัดกลุ่มเชื้อไวรัส Influenza A ได้ 15 ชนิด โดยจัดกลุ่มตามแอนติเจน HA ได้ 15 ชนิด คือ H1-H15 และจัดกลุ่มตามแอนติเจน ใด์ 9 ชนิด คือ N1-N9 เชื้อ Avian influenza virus แบ่งออกได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ก่อโรครุนแรง (Highly Pathogenic Avian Influenza virus: HPAI) และกลุ่มที่ก่อโรคไม่รุนแรง (Low Pathogenic Avian Influenza virus: LPAI) (Swayne and Halvorson, 2003) เชื้อไวรัสชนิดรุนแรงทำให้สัตว์ปีกมีอัตราการตายสูงกว่า 75% สัตว์ปีกจะแสดงอาการป่วยภายใน 48-96 ชั่วโมง ภายหลังจากได้รับเชื้อ โดยจะแสดงอาการซึม กินอาหารน้อยลง อัตราไข่ลดลง มีอาการทางระบบประสาท หงอนและเหนียงมีสีคล้ำจมนมวง มีจุดเลือดออกที่หน้าแข้งหรือบางครั้งตายเกือบ 100% โดยไม่แสดงอาการ (Capua Mutinelli, 2001)

โรคไข้หวัดนกสามารถก่อโรคในสัตว์ปีก เช่น ไก่ ไก่กวาง เป็ด ห่าน นกอีมู และนกหลายชนิด (Alexander 2000) สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมหลายชนิด เช่น แมว เสือ เสือดำ ลิง และมนุษย์ การติดต่อจะมีสาเหตุจากการสัมผัสโดยตรงหรือสัมผัสกับสิ่งปนเปื้อนเชื้อโรคที่ขับออกมาทางอุจจาระ หรือสิ่งคัดหลั่งของสัตว์ป่วยหรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด (Mechanical Transmission) ส่วน

การติดต่อผ่านไข่ (Vertical Transmission) ยังไม่มีรายงานแต่มีโอกาสดังกล่าวได้ จากการที่สามารถแยกเชื้อได้จาก yolk albumin และ ovary ของไก่ที่เป็นโรค (Capua and Alexander, 2004)

การระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทยมีรายงานครั้งแรกเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2547 ที่อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จากผลการยืนยันทางห้องปฏิบัติการของกรมปศุสัตว์ ตรวจพบเชื้อไวรัสโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ซึ่งเชื้อไวรัสชนิดนี้นอกจากทำให้สัตว์ปีกป่วยและตายเป็นจำนวนมากแล้วยังก่อให้เกิดปัญหาทางสาธารณสุข กล่าวคือ ทำให้คนป่วยและตายได้ การระบาดของโรคนี้ในประเทศไทยเป็นโรคสัตว์อุบัติใหม่ (Emerging Disease) ที่มีแนวโน้มจะเป็นโรคประจำถิ่น (Endemic infectious disease) หากไม่มีการควบคุมและกำจัดโรคอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในปี 2547 พบว่ามี การระบาดของโรคไข้หวัดนก ซึ่งพบการระบาดในรอบแรก (23 ม.ค.2547 - 24 พ.ค.2547) 190 ราย ใน 141 ตำบล 89 อำเภอ 42 จังหวัด และพบการระบาดในรอบที่สอง (3 ก.ค.2547 - 12 เม.ย. 2548) รวม 1,539 รายใน 784 ตำบล 264 อำเภอ 51 จังหวัด และพบการระบาดในรอบที่สาม (1 ก.ค. 2548 - 30 พ.ย.2548) รวม 75 รายใน 55 ตำบล 27 อำเภอ 11 จังหวัด มีการทำลายสัตว์ปีก (Stamping - out) เพื่อควบคุมโรคทั้งสิ้น 64,460,504 ตัว (ข้อมูลจากศูนย์ควบคุมโรคไข้หวัดนก กรมปศุสัตว์) และมีผู้ป่วยที่ติดเชื้อไข้หวัดนกในไทย จำนวน 22 ราย และเสียชีวิตจำนวน 14 ราย (WHO,2005) นอกจากนี้ในระหว่างปี 2546-2549 มีรายงานพบการระบาดของโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5 อย่างกว้างขวาง ทั้งในภูมิภาคเอเชียหลายประเทศ เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น เวียดนาม ลาว กัมพูชา อินโดนีเซีย จีน (รวมฮ่องกง) และมาเลเซีย รวมถึงทวีปยุโรป เช่น โรมาเนีย ตุรกี กรีซ และสาธารณรัฐเชก โดยมีผู้ป่วยทั่วโลก 147 ราย และเสียชีวิต 78 ราย (WHO, 2005)

การระบาดในแต่ละรอบสรุปสถานการณ์ได้ดังนี้

1. การระบาดของโรคไข้หวัดนกรอบที่ 1 (วันที่ 23 มกราคม - 24 พฤษภาคม 2547)

1.1 การเกิดโรคไข้หวัดนกรั้งแรกในประเทศไทย

พบโรคไข้หวัดนกชนิดสายพันธุ์ H5N1 ครั้งแรกเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2547 ในฟาร์มไก่ไข่ที่ อ.บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี

1.2 การเกิดโรคไข้หวัดนกรั้งสุดท้ายในรอบที่ 1

พบโรคไข้หวัดนกรั้งสุดท้ายในรอบแรก เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2547 ที่ ฟาร์มไก่ในภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.3 สรุปผลการพบโรคไข้หวัดนกตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม - 24 พฤษภาคม 2547

- 1) พบโรคไข้หวัดนกทั้งหมด 190 ราย ใน 141 ตำบล 89 อำเภอ 42 จังหวัด

2) พื้นที่ที่พบโรคมามากที่สุด ได้แก่ ภาคเหนือตอนล่าง 55 ราย (28.95%) รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออก 37 ราย (19.47%) และภาคกลาง 24 ราย (12.63%) พื้นที่ที่ไม่พบการเกิดโรค ได้แก่ ภาคใต้ตอนล่าง

3) ชนิดสัตว์ปีกที่ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดนก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ไก่พื้นเมือง 63.68 % ไก่เนื้อ 11.58 % ไก่ไข่ 10.53% เป็ด 6.32% นกกระทา 4.74 % และสัตว์ปีกอื่นๆ 3.15%

2. การระบาดของโรคไข้หวัดนกรอบที่ 2 (วันที่ 3 กรกฎาคม 2547 - 12 เมษายน 2548)

2.1 การเกิดโรคไข้หวัดนกรอบที่ 2

พบโรคไข้หวัดนกเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2547 ที่ฟาร์มไก่ไข่ในอำเภอฝักให้ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 การเกิดโรคไข้หวัดนกรอบที่ 2

พบโรคไข้หวัดนกรอบที่สอง เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2548 ในไก่ชน ที่ตำบลท้ายตลาด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

2.3 สรุปผลการพบโรคไข้หวัดนกตั้งแต่วันที่ 3 กรกฎาคม 2547 - 12 เมษายน 2548

1) พบโรคไข้หวัดนกทั้งหมด 1,539 ครั้ง ใน 784 ตำบล 264 อำเภอ 51 จังหวัด

2) พื้นที่ที่พบโรคไข้หวัดนกรอบที่ 2 มากที่สุด ได้แก่ ภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 631 ราย (41.0%) รองลงมาได้แก่ภาคกลาง จำนวน 594 ราย (38.60%) ส่วนพื้นที่ภาคเหนือพบโรคน้อยที่สุด จำนวน 3 ราย (0.2%)

3) ชนิดสัตว์ปีกที่ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดนก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ไก่พื้นเมือง 57.61% เป็ด 28.81 % ไก่เนื้อ 5.32% ไก่ไข่ 4.71% นกกระทา 2.02% และสัตว์ปีกอื่นๆ 1.53%

3. การระบาดของโรคไข้หวัดนกรอบที่ 3 (วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 - ปัจจุบัน (30 พฤศจิกายน 2548))

3.1 การเกิดโรคไข้หวัดนกรอบที่ 3

พบโรคไข้หวัดนกเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2548 ที่ฟาร์มนกกระทา หมู่ 1 ตำบลศาลาขาว อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

3.2 สรุปผลการพบโรคไข้หวัดนกรอบที่ 3 ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - 30 พฤศจิกายน 2548

1) พบโรคไข้หวัดนกรอบที่ 3 ทั้งหมด 75 ครั้ง ใน 55 ตำบล 27 อำเภอ 11 จังหวัด

2) พื้นที่ที่พบโรคไข้หวัดนกมากที่สุดได้แก่ ภาคกลาง จำนวน 37 ราย (48.1%) รองลงมา ได้แก่ ภาคเหนือตอนล่าง 25 ราย (33.34%) ภาคตะวันตก จำนวน 11 ราย (14.67%) ภาคตะวันออก จำนวน 2 ราย (2.67%) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 2 ราย (2.67%)

3) ชนิดสัตว์ปีกที่ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดนก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ไก่พื้นเมือง 76.32% นกกระทา 7.89% เป็ด 6.58% ไก่ไข่ 2.63% และสัตว์ปีกอื่นๆ 1.32%

จากสถานการณ์ของโรคไข้หวัดนกที่ผ่านมาตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม 2547 จนถึงปัจจุบัน (30 พฤศจิกายน 2548) ประเทศไทยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และศูนย์ปฏิบัติการ ขึ้นมาดำเนินการเพื่อควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกระดับประเทศ โดยประกอบด้วย

1. คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขวิกฤตสถานการณ์ไข้หวัดนกในไก่

คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 11/2547 วันที่ 23 มกราคม 2547 ลงนามโดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร) ได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขวิกฤตสถานการณ์ไข้หวัดนกระบาดในไก่” โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) เป็นประธาน โดยมีบทบาท ดังนี้

1) กำหนดมาตรการติดตามดูแลด้านสุขอนามัย รวมทั้งกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการและประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์โรคระบาดในไก่

2) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ต้องการที่ประเทศไทยสามารถยับยั้งโรคระบาดในไก่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภคภายในประเทศและประเทศที่นำเข้าผลิตภัณฑ์ไก่จากประเทศไทย บางประเทศ

3) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยปฏิบัติงานตามความจำเป็น

4) ส่งการส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติและให้การช่วยเหลือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย รวมทั้งให้ข้อมูลข้อเท็จจริง เอกสารหรือร่วมประชุมหารือ และให้ข้อคิดเห็น

5) ให้คณะกรรมการฯ รายงานผลการดำเนินงานต่อนายกรัฐมนตรีเป็นระยะๆ ทุก 15 วัน และเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว พร้อมสรุปรายงานภาพรวมเสนอนายกรัฐมนตรีอีกครั้งภายใน 1 เดือน โดยในรายงานให้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมด้วย

2. ศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ 34/2547 วันที่ 23 มกราคม 2547 จัดตั้งศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสมศักดิ์ เทพสุทิน) เป็นประธาน โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

- 1) เร่งรัดการแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีกที่เกิดขึ้นในขณะนี้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว
- 2) ติดตามผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาอย่างใกล้ชิด
- 3) ประสานงานกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศเพื่อทำความเข้าใจและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานการณ์และผลการดำเนินงาน
- 4) เร่งช่วยเหลือ ฟื้นฟูเกษตรกรและผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดสัตว์ปีก
- 5) แต่งตั้งคณะทำงานต่างๆ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก ได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมา 4 ชุด ได้แก่

2.1 คณะทำงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีกภายในประเทศ

คำสั่งศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ที่ 1/2547 วันที่ 23 มกราคม 2547 ตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีกภายในประเทศ โดยมีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายเนวิน ชิดชอบ) เป็นประธาน ดังนี้

1. เร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีกที่เกิดขึ้นในขณะนี้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว
2. ดำเนินการต่างๆ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก สอดคล้องหรือเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมาตรฐานของต่างประเทศ
3. เสนอมาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดสัตว์ปีก
4. ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
5. รวบรวมข้อมูลและผลการปฏิบัติงานเสนอต่อประธานศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก
6. ปฏิบัติงานอื่นใด ตามที่ประธานศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก มอบหมาย

2.2 คณะทำงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีกที่มีผลกระทบระหว่างประเทศ

คำสั่งศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีกที่ 2/547 วันที่ 23 มกราคม 2547 ตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีกที่มีผลกระทบระหว่างประเทศ โดยมีกรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายวิระชัย วีระเมธีกุล) เป็นประธาน มีหน้าที่ดังนี้

1. ประสานงานกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศเพื่อทำความเข้าใจประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับสถานการณ์โรคระบาดสัตว์ปีกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
2. เร่งรัด แก้ไขปัญหา และผลกระทบด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศจากโรคระบาดสัตว์ปีก
3. รวบรวมข้อมูลและผลการปฏิบัติงานเสนอต่อประธานศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก
4. ปฏิบัติงานอื่นใด ตามที่ประธานศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก มอบหมาย

2.3 คณะทำงานประสานงานเฉพาะกิจเพื่อติดตามการแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก

1. ติดตามและประสานงานการแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก
2. ประสานเกี่ยวกับมาตรการป้องกันโรคระบาดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. ให้ข้อมูลต่อสื่อมวลชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. รวบรวมข้อมูลและผลการปฏิบัติงานเสนอต่อประธานศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก
5. ปฏิบัติงานอื่น ตามที่ประธานศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก มอบหมาย

2.4 คณะทำงานช่วยเหลือฟื้นฟูเกษตรกรและผู้ประกอบการสัตว์ปีกที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดสัตว์ปีก

คำสั่งศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก ที่ 3/2547 ลงวันที่ 23 มกราคม 2547 เรื่อง ตั้งคณะทำงานช่วยเหลือฟื้นฟูเกษตรกรและผู้ประกอบการสัตว์ปีกที่ได้รับ

ผลกระทบจากโรคระบาดสัตว์ปีก โดยมีนายอภิชาติ พงษ์ศรีหดุลชัย หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ให้มีหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดมาตรการ และแผนการช่วยเหลือฟื้นฟูเกษตรกรและผู้ประกอบการ ที่ได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากโรคระบาดสัตว์ปีก
2. เร่งรัดให้ความช่วยเหลือ และฟื้นฟู เกษตรกรและผู้ประกอบการภายหลัง การแก้ไขปัญหาสถานการณ์โรคระบาดสัตว์ปีกที่เกิดขึ้น ได้เสร็จสิ้นแล้ว
3. รวบรวมข้อมูลและผลการปฏิบัติงานเสนอต่อประธานศูนย์ประสานงาน แก้ไขปัญหาโรคระบาดสัตว์ปีก
4. ปฏิบัติงานอื่น ตามที่ประธานศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาโรคระบาด สัตว์ปีก มอบหมาย

3. คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก

คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 185/2547 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2547 เรื่องแต่งตั้ง คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนกโดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉาย แสง) เป็นประธาน ให้มีอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 11/2547 ลงวันที่ 23 มกราคม 2547

คำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ 296/2547 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2547 เรื่องปรับปรุงองค์ประกอบ คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) เป็นประธาน ให้มีอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 11/2547 ลงวันที่ 23 มกราคม 2547

3.1 คณะอนุกรรมการแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 183/2547 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2547 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก โดยมีอธิบดีกรมปศุสัตว์ (นายยุคล ลิ้มแหลมทอง) เป็นประธาน ให้มีหน้าที่ ดังนี้

1. ประสานงานการติดตาม ดูแลด้านสุขอนามัยรวมทั้งการดำเนินการด้าน ต่างๆ เสนอมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการและประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์ โรคไข้หวัดนก
2. เสนอมาตรการด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้บริโภค ภายในประเทศและต่างประเทศ

3. ประธานส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอมาตรการการปฏิบัติตามที่คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนกมอบหมาย

4. ให้คณะกรรมการฯ รายงานผลการดำเนินงานและมาตรการดำเนินงานต่างๆ ที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการฯ เป็นระยะๆ ทุก 7 วัน

5. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย

3.2 คณะอนุกรรมการด้านวิชาการเพื่อกำหนดแนวทางการศึกษาวิจัยโรคไข้หวัดนก

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 184/2547 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2547 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านวิชาการเพื่อกำหนดแนวทางการศึกษาวิจัยโรคไข้หวัดนก โดยมี รศ.น.ส.พ. สงคราม เหลืองทองคำ นายกสัตวแพทยสภา เป็นประธาน ให้มีหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำแผนการศึกษาวิจัย องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก การควบคุม ป้องกันการเปลี่ยนแปลงของไวรัส การใช้วัคซีน

2. พิจารณาจัดทำโครงการศึกษาวิจัยต่างๆ เพื่อแก้ปัญหา

3. จัดทำประเมินสถานการณ์และเสนอแนะแผนแม่บทภายใน 15 วัน

4. ติดตามความก้าวหน้าของการศึกษาวิจัยและรายงานให้ทราบ

5. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3.3 คณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์การเลี้ยงไก่และสัตว์ปีกและการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูป

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 186/2547 ลงวันที่ 23 มกราคม 2547 เรื่อง แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์การเลี้ยงไก่และสัตว์ปีก และการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูป และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 213/2547 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2547 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์การเลี้ยงไก่และสัตว์ปีก และการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปเพิ่มเติม โดยมีนายบรรพต หงส์ทอง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ให้มีหน้าที่ ดังนี้

1. ปรับปรุงระบบข้อมูลและการจัดทำรายละเอียดแผนงาน โครงการ มาตรการ และระบบการจัดการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่สามารถรองรับระบบมาตรฐานอุตสาหกรรมปศุสัตว์ การสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้กับผู้ผลิตและผู้บริโภค การสร้างโอกาสการตลาด ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ โดยการกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ระยะสั้นและระยะยาว

2. เร่งรัด ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อนำเสนอ คณะกรรมการพิจารณาแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก ตามกำหนดต่อไป

3. แต่งตั้งคณะทำงาน หรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมปฏิบัติงานกับคณะกรรมการ กำหนดยุทธปฏิบัติงานกับคณะกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์การเลี้ยงไก่และสัตว์ปีก และการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูป ได้ตามความเหมาะสม

3.4 คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์โรคไข้หวัดนก

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี 204/2547 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2547 เรื่อง แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์โรคไข้หวัดนก โดยมี นายคุษฎี สินจิสมสิริ รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นประธาน ให้มีหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำแผนประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับไข้หวัดนก และแนวทางในการป้องกันตนเอง การป้องกัน โรคอย่างถูกต้อง การปรับมาตรฐานการเลี้ยงก่อนนำ สัตว์เข้าเลี้ยงใหม่ เพื่อป้องกันการเกิดโรคเพื่อลดความตระหนกผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ
2. ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกประชาชนทั่วไปได้รับ ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์การเกิดโรคไข้หวัดนก
3. จัดให้มีศูนย์กลางการตอบปัญหา และแจ้งข้อมูลข่าวสารการเกิดโรค
4. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3.5 ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี 293/2547 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2547 เรื่อง จัดตั้ง ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก โดยมี นายแพทย์จรัส ตฤณวุฒิมพงษ์ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ

1. อำนวยการ ประสานงาน เพื่อให้การปฏิบัติการแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก เป็นไปตามนโยบาย
2. เชิญนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา และ/หรือ สถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาไข้หวัดนกและผลกระทบ ต่อเนื่องจากการระบาดของไข้หวัดนก
3. เชิญเจ้าหน้าที่ของรัฐมาชี้แจง หรือแสดงความคิดเห็นหรือเรียกให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ส่งเอกสารต่างๆ ที่จำเป็นเพื่อพิจารณาปฏิบัติการ ตามอำนาจหน้าที่
4. เสนอแนะมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการและประชาชน ที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนก

5.ชี้แจง เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไข ปัญหาโรคไข้หวัดนกทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

6. ตั้งคณะกรรมการ หรือ คณะทำงาน รวมทั้งมอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม

7. ปฏิบัติงานหน้าที่อื่นใดตามที่รองนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

8. ให้คณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการดังกล่าวทราบบ่อยอย่างต่อเนื่องทุกวัน

9. ให้ส่วนราชการทุกกระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการปฏิบัติการนี้ตามที่ร้องขอ

4. คณะกรรมการอำนวยการป้องกัน ควบคุมแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี 266/2548 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2548 เรื่อง แต่งตั้ง คณะกรรมการอำนวยการป้องกัน ควบคุมแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายพินิจ จารุสมบัติ) เป็นประธาน ให้มีอำนาจหน้าที่

1) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติในการป้องกันและควบคุมการระบาดของ โรคไข้หวัดนกให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งการกำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้เดือดร้อน และผู้ที่ได้รับผลกระทบ

2) ดำเนินการบูรณาการงบประมาณและรับผิดชอบในการขอตั้งงบประมาณ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก

3) อำนวยการ จัดระบบการประสานงานและการสื่อสารการปฏิบัติในช่วงวิกฤต เช่น กรณีเกิดการระบาดของโรค สนับสนุนให้มีการเตรียมพร้อม รวมทั้งการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4) ประสานงานกับต่างประเทศ เช่น องค์การอนามัยโลก ศูนย์ป้องกันและควบคุม โรคแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา องค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ทั้งด้านความร่วมมือในการป้องกันและ ควบคุมโรค รวมทั้งองค์การความร่วมมือต่างๆ

5) เป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสาร และผลการดำเนินงานของจังหวัด และกระทรวง กรมและทุกภาคส่วนรวมทั้งการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นทั้งในส่วนของ ประชาชนและชาวต่างประเทศ

6) ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน ต่อนายกรัฐมนตรีเป็นประจำทุก 15 วัน และเร่งดำเนินการ ในภารกิจที่เกี่ยวข้องให้เสร็จสิ้น โดยเร็ว พร้อมสรุปรายงานภาพรวมเสนอนายกรัฐมนตรีเป็นประจำทุกเดือนอีกครั้ง

- 7) ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติและให้ความช่วยเหลือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย รวมทั้งให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง เอกสาร หรือร่วมประชุมหารือ และให้ข้อคิดเห็น
- 8) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อมอบหมายให้ดำเนินการใดตามที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามความจำเป็น
- 9) ให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก ประจำอยู่ที่ชั้น 3 ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล
- 10) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

5. คณะกรรมการอำนวยการป้องกัน ควบคุมแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี 466/2548 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2548 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการป้องกัน ควบคุมแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก ควบคุมแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) เป็นประธาน ให้มีอำนาจหน้าที่

- 1) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติในการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคไข้หวัดนกให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมทั้งการกำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้เดือดร้อนและผู้ที่ได้รับผลกระทบ
- 2) ดำเนินการบูรณาการงบประมาณและรับผิดชอบในการขอตั้งงบประมาณ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก
- 3) อำนวยการ จัดระบบการประสานงานและการสื่อสารการปฏิบัติในช่วงวิกฤต เช่น กรณีเกิดการระบาดของโรค สนับสนุนให้มีการเตรียมพร้อม รวมทั้งการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 4) ประสานงานกับต่างประเทศ เช่น องค์การอนามัยโลก ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา องค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ทั้งด้านความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมโรค รวมทั้งองค์การความร่วมมือต่างๆ
- 5) เป็นศูนย์รวมข้อมูลข่าวสาร และผลกาดำเนินงานของจังหวัด และกระทรวง กรมและทุกภาคส่วนรวมทั้งการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสาร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นทั้งในส่วน of ประชาชนและชาวต่างประเทศ
- 6) ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานต่อนายกรัฐมนตรีเป็นประจำทุก 15 วัน และเร่งดำเนินการในภารกิจที่เกี่ยวข้องให้เสร็จสิ้น โดยเร็ว พร้อมสรุปรายงานภาพรวมเสนอนายกรัฐมนตรีเป็นประจำทุกเดือนอีกครั้ง

- 7) ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติและให้ความช่วยเหลือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย รวมทั้งให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง เอกสารหรือร่วมประชุมหารือ และให้ข้อคิดเห็น
- 8) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน หรือบุคคลเพื่อมอบหมายให้ดำเนินการใดตามที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามความจำเป็น
- 9) ให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก ประจำอยู่ที่ชั้น 3 ตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล
- 10) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

2.2 มาตรการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์

นับตั้งแต่ได้เกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนกในปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา กรมปศุสัตว์ในฐานะหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนกได้กำหนดมาตรการต่างๆ ที่สำคัญให้หน่วยงานในพื้นที่ส่วนภูมิภาคใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานซึ่งมีมาตรการดังต่อไปนี้

1. มาตรการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคไข้หวัดนก
2. มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก
3. มาตรการควบคุมโรงฆ่าและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์
4. มาตรการทำลายสัตว์ ซากสัตว์ และการกำจัดซากเชยให้กับเกษตรกร
5. มาตรการทำลายเชื้อโรค
6. มาตรการปรับปรุงและพัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์ปีก
7. มาตรการช่วยเหลือฟื้นฟูเกษตรกรและผู้ประกอบการสัตว์ปีกที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดสัตว์ปีก

นอกจากมาตรการต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น กรมปศุสัตว์ยังได้พัฒนาความรู้ทางด้านวิชาการในเรื่องโรคไข้หวัดนก H5N1 ในสิ่งแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ปีก และความไวต่อยาฆ่าเชื้อ ตลอดจนการดำเนินความร่วมมือกับต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศในการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคไข้หวัดนกและการศึกษาแนวทางในการใช้วัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกในประเทศไทย รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย ระเบียบ และกฎกระทรวง เพื่อให้ทันสมัย และเอื้อต่อการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดความคล่องตัวและมีผลในการบังคับใช้

มาตรการทางด้านการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดสตูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. มาตรการเฝ้าระวังและสอบสวนโรคไข้หวัดนก

การเฝ้าระวังและสอบสวนโรคไข้หวัดนก มีการสร้างระบบเครือข่ายการเฝ้าระวังโรคในพื้นที่ คือ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และอาสาพัฒนาปศุสัตว์ประจำตำบล และหมู่บ้าน ช่วยในการเฝ้าระวังและรายงาน เมื่อพบว่ามีสัตว์ปีกป่วย หรือตาย ไปยังปศุสัตว์อำเภอ หรือสาธารณสุขอำเภอ

การดำเนินการเฝ้าระวังโรค

- การเฝ้าระวังเชิงรับ (Passive surveillance) เป็นการเฝ้าระวังโดยการกำหนดให้เจ้าของสัตว์หรือเจ้าหน้าที่เมื่อพบโรคหรือปัญหาที่อยู่ในข่ายการเฝ้าระวังให้ทำการแจ้งโรคและทำการบันทึกตามแบบฟอร์มรายงานแล้ว รวบรวมส่งหน่วยงานที่รับผิดชอบ

- การเฝ้าระวังเชิงรุก (Active surveillance) เป็นการเฝ้าระวังโดยเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์/เครือข่ายการเฝ้าระวังเข้าไปติดตามค้นหาโรคหรือปัญหาที่ทำการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เมื่อพบโรคหรือปัญหาที่ทำการเฝ้าระวังก็ทำการบันทึกเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นที่ การเฝ้าระวังเชิงรุกใช้วิธีการสุ่มตรวจอุจจาระหรือสุ่มตรวจซีรัม

การสอบสวนโรค

วิธีการดำเนินการสอบสวนโรค ในกรณีที่พบสัตว์ปีกสงสัยเป็นโรคไข้หวัดนก หรือผลการตรวจพบว่าเป็นโรคไข้หวัดนก ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการสอบสวนโรค ตามแบบรายงานการสอบสวนสาเหตุและระบาดวิทยาของโรคไข้หวัดนกทุกครั้งและวิเคราะห์สาเหตุและปัจจัยการเกิดโรคไข้หวัดนกในพื้นที่พร้อมทั้งรายงานผลการสอบสวนโรคให้สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์และสำเนาให้สำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยทราบด้วย

2. มาตรการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก

กรมปศุสัตว์ ใช้พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542 ในการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีก เพื่อเป็นการควบคุมป้องกันการเกิดโรคไข้หวัดนก และป้องกันการแพร่กระจายของโรคในกรณีเกิดโรคในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ให้อยู่ในขอบเขตที่จำกัดทำให้เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการควบคุมและแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคไข้หวัดนกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้กำลังเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์ และเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ร่วมตั้ง

จุดตรวจควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีก จะต้องได้รับอนุญาตเคลื่อนย้ายจากกรมปศุสัตว์เท่านั้น

3. มาตรการควบคุมโรงฆ่าและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีก

กรมปศุสัตว์ ได้กำหนดมาตรการเพื่อเป็นการควบคุมโรงฆ่าสัตว์ปีกและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีก ดังนี้

- 1) ขึ้นทะเบียน โรงฆ่าสัตว์ปีกและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีก
- 2) ปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ปีกและการฆ่าสัตว์ปีกให้ถูกต้องตามกฎหมาย
- 3) ควบคุมการส่งสัตว์จากฟาร์มเข้าสู่โรงฆ่าสัตว์
- 4) โรงฆ่าทุกโรงต้องมีพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานตรวจโรคสัตว์
- 5) การขนส่งซากสัตว์จากโรงฆ่าไปยังสถานที่จำหน่ายต้องถูกสุขอนามัย
- 6) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับโรงฆ่าสัตว์
- 7) ควบคุมโรงฆ่าสัตว์ที่ไม่ได้มาตรฐานไม่ให้ดำเนินการฆ่าสัตว์

สำหรับโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานจะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) สถานที่ตั้ง
- 2) โรงพักสัตว์
- 3) โครงสร้างอาคารโรงฆ่าสัตว์
- 4) เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์
- 5) การจัดการ และการควบคุมสุขลักษณะ
- 6) ระบบบำบัดน้ำเสีย

4. มาตรการทำลายสัตว์ ซากสัตว์ และการจ่ายค่าชดเชยให้กับเกษตรกร

- 1) ทำลายสัตว์ปีก
- 2) การชดเชยและช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก
- 3) การใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ในการทำลายสัตว์
- 4) ทำลายสัตว์ปีก

มาตรการทำลายสัตว์

กรมปศุสัตว์มีนโยบายทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือพาหะของโรคระบาด โดยสัตว์ปีกจะถูกทำลายทันที ถ้าได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคไข้หวัดนก รวมทั้งสัตว์ที่อยู่ในพื้นที่ ในรัศมีกำหนด และมีการทำลายเชื้อโรคทันทีภายใน ๒๔ ชั่วโมง และในการระบอบที่สองนั้น ให้มีการทำลายสัตว์ปีกที่สงสัยว่าเป็นโรคไข้หวัดนกทันทีโดยไม่ต้องรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

4.1 การทำลายสัตว์ปีก

การทำลายสัตว์ในช่วงแรกปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ร่วมกับ เจ้าหน้าที่ทหารจากกองทัพบก ซึ่งผ่านการอบรมให้ทราบถึงวิธีการทำลายสัตว์อย่างเมตตา โดยในการทำลายช่วงแรก ๆ จะใช้วิธีการยิงข้อต่อที่คอแต่จำนวนสัตว์มีเพิ่มมากขึ้นจึงเปลี่ยนมาใช้วิธีการรมด้วย ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในเต็นท์รมก๊าซ

4.2 การชดเชยและช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ แนวทางการชดเชยและช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก โดยในระยะแรกที่เกิดโรคระบาดชนิดไข้หวัดนกได้จ่ายเงินชดเชยและช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกที่ได้รับความเสียหายในช่วงระยะที่สองจนถึงปัจจุบันให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรเป็นค่าชดเชยจากการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดในอัตราร้อยละ 75 ของราคาสัตว์ ซึ่งอาจขายได้ในตลาดท้องถิ่นก่อนเกิดโรคระบาด

4.3 การใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ในการทำลายสัตว์

การใช้อำนาจของสัตวแพทย์เป็นมาตรการหนึ่งของการดำเนินการควบคุมโรคระบาดที่ได้ผลและสามารถควบคุมการระบาดของโรคได้ทันทั่วทั้งที่เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายในการสั่งทำลายสัตว์ จึงขออธิบายรายละเอียด ดังนี้

การสั่งทำลายสัตว์นั้นต้องเข้าเกณฑ์ต่อไปนี้

- 1) สัตว์ที่เป็นโรคระบาด
- 2) สัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด โรคระบาดสัตว์ที่กล่าวถึง

นี้ หมายถึง โรคระบาดตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และกำหนดโดยกฎกระทรวงว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2544 จำนวน 52 โรค ซึ่งโรคไข้หวัดนก (Birdflu, Avian Influenza) อยู่ในกฎกระทรวงนี้ด้วย

การทำลายสัตว์

โดยในขั้นตอนในการทำลายสัตว์นั้นให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดและการทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด พ.ศ.2538 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2538 ซึ่งอธิบดีกรมปศุสัตว์ได้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 ในการวางระเบียบการทำลายสัตว์ เช่น ผู้อำนวยการสำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ มีอำนาจในการสั่งทำลาย ไข่, เป็ด, ห่าน คราวละไม่เกิน 1,000,000 ตัว โดยสัตวแพทย์แต่ละตำแหน่งมีอำนาจในการสั่งทำลายสัตว์ในจำนวนที่แตกต่างกัน

5. มาตรการทำลายเชื้อโรค

มาตรการหลัก โดยการทำลายเชื้อโรคในฟาร์มที่เกิดโรคหรือควบคุมให้เกษตรกรดำเนินการทำลายเชื้อโรค ดังนี้

- ด้านพาหะ ทำความสะอาดยานพาหนะบรรทุกสัตว์ปีกและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อให้ทั่วด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ

- วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในโรงเรือน แชะหรือล้างวัสดุอุปกรณ์โดยใช้ผงซักฟอกเพื่อขจัดคราบไขมัน และล้างสกรปแล้วแช่วัสดุอุปกรณ์ในน้ำยาฆ่าเชื้อ

- โรงเรือน ใช้วิธีล้างและขจัดคราบไขมัน หรือล้างสกรปออกโดยใช้น้ำผงซักฟอกและฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อบริเวณโรงเรือนและรอบโรงเรือนทุกวัน

- ถาดไข่ ใช้วิธีแช่ในน้ำยาฆ่าเชื้อ หรือน้ำผงซักฟอก ประมาณ 10-30 นาทีหรือรมถาดไข่ในห้องแบบปิด หรือใช้ผ้าพลาสติกคลุม

- ไข่ ที่ใช้บริโภคม้วนไข่ในน้ำยาฆ่าเชื้อ ส่วนไข่ฟักใช้วิธีรมควัน

มาตรการเสริม จัดกิจกรรมสัปดาห์ณรงค์ทำความสะอาดและทำลายเชื้อโรคในฟาร์มและสถานที่เลี้ยงสัตว์ปีก เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงสัตว์ปีกทั้งเกษตรกร เจ้าหน้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจสัตว์ปีก ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการทำความสะอาด และฆ่าเชื้อโรคในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีก สถานที่เลี้ยงสัตว์ปีก ที่สถานที่ฆ่าสัตว์ปีก เพื่อเป็นการกำจัดแหล่งเชื้อโรคไขหวัดนกกำจัดพาหะของโรคไขหวัดนก เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกร โดยกรมปศุสัตว์ได้จัดหาฆ่าเชื้อโรค วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนลงไปยังทุกพื้นที่สำหรับพ่นทำลายเชื้อโรคในทุกๆ พื้นที่เสี่ยงในแต่ละจังหวัดอย่างเพียงพอทั่วถึง

6. มาตรการปรับปรุงและพัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์ปีก

แนวทางการปรับปรุงฟาร์มให้เข้าสู่มาตรฐาน กรมปศุสัตว์ได้กำหนดแนวทางการปรับปรุงฟาร์มสัตว์ปีกให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานฟาร์ม ดังนี้

- องค์ประกอบของฟาร์ม
- การจัดการฟาร์ม
- การจัดการด้านสุขภาพสัตว์
- การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- การจัดการด้านสวัสดิภาพสัตว์ปีก

กรมปศุสัตว์ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการปรับระบบเพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยในอุตสาหกรรมไก่ โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและแนวทางตามระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) มาใช้ในการฟื้นฟูและพัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์ปีกของประเทศไทยโดยให้มีการกำหนดมาตรฐานฟาร์มตามระบบความปลอดภัยทางชีวภาพ และการควบคุมการผลิตแบบแยกส่วน (Compartment) โดยแยกมาตรฐานฟาร์มเป็น 3 รูปแบบ คือ การเลี้ยงในเชิงพาณิชย์ขนาดใหญ่, การเลี้ยงในเชิงพาณิชย์ขนาดกลาง และมาตรฐานการเลี้ยงรายย่อย โดยมีการใช้ข้อกำหนดในเรื่องของระดับความเสี่ยงของการระบาดของโรคตามลักษณะของภูมิประเทศและชุมชนในพื้นที่ให้มีมาตรการในการเฝ้าระวังและการป้องกันโรค

หลักเกณฑ์การนำสัตว์ปีกเข้าเลี้ยงใหม่

กรมปศุสัตว์ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับให้เกษตรกรที่ต้องการนำสัตว์ปีกเข้าเลี้ยงใหม่ ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. การทำความสะอาดและทำลายเชื้อโรค โรงเรือนตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนด
2. การพักโรงเรือน หลังจากทำความสะอาดและทำลายเชื้อโรคในฟาร์มสัตว์ปีกแล้วต้องพักโรงเรือนให้ว่าง อย่างน้อย 20 วัน
3. การตรวจสอบครุฑระบาด ในรัศมี 5 กิโลเมตร ก่อนที่จะนำสัตว์ปีก เข้าเลี้ยงใหม่จะต้องไม่มีสัตว์ปีกป่วยด้วยโรคระบาดเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 21 วัน
4. ฟาร์มสัตว์ปีกต้องผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์มจากกรมปศุสัตว์ กรณีไม่ผ่านการรับรองอนุโลมให้ฟาร์มสัตว์ปีกนั้นได้รับการรับรองด้านการป้องกันโรคระบาดสัตว์จากสัตวแพทย์สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

5. การฝึกอบรม เจ้าของฟาร์มสัตว์ปีกหรือผู้ควบคุมดูแลฟาร์มต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร ผู้ควบคุมดูแลฟาร์มสัตว์ปีกจากกรมปศุสัตว์

มาตรการปรับปรุงระบบการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่ง

กรมปศุสัตว์ได้กำหนดแนวทางในการวางระบบควบคุมและป้องกันโรคในเป็ดไล่ทุ่ง เนื่องจากการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่ง มีความเสี่ยงสูงต่อการรับและการแพร่กระจายของเชื้อไข้หวัดนก จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมและป้องกันโรคที่มีประสิทธิภาพด้วยการขึ้นทะเบียนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ดไล่ทุ่ง และกำหนดพื้นที่ในการเลี้ยงเป็นรายกลุ่มจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกัน และเน้นควบคุมการเคลื่อนย้ายเป็ดไล่ทุ่งไปยังพื้นที่อื่น และพยายามปรับระบบการเลี้ยงเป็ดไล่ทุ่งไปสู่ระบบฟาร์มหรือโรงเรือน

มาตรการปรับปรุงระบบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง และไก่ชน

นับจากการที่เกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนกในหลายพื้นที่ของประเทศไทย โดยส่วนใหญ่ระบาดในไก่พื้นเมืองที่เลี้ยงปล่อยแบบอิสระ ซึ่งในหลายพื้นที่มีการเลี้ยงไก่พื้นเมืองปะปนไปกับไก่ชน ประกอบกับการชนไก่เป็นการนำไก่จากหลายพื้นที่มารวมกัน จึงทำให้มีโอกาสรับและแพร่เชื้อโรคไข้หวัดนกไประบาดยังพื้นที่อื่นได้ กรมปศุสัตว์จึงได้กำหนดมาตรการเพื่อเป็นการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก ดังต่อไปนี้

- จัดทำสมุดทะเบียนประจำตัวไก่ชน
- ให้เจ้าของสนามชนไก่ จัดทำระบบป้องกันโรค
- การขึ้นทะเบียนสนามชนไก่
- ให้เจ้าของฟาร์มไก่ชนปรับปรุงระบบการเลี้ยงให้มีความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) โดยจัดทำโรงเรือนที่มีระบบป้องกันโรค และมีตาข่ายเพื่อป้องกันการสัมผัสกับนก
- เข้มงวดในการควบคุมเคลื่อนย้ายไก่ชน
- ให้สัตวแพทย์ที่รับผิดชอบอำเภอที่มีสนามชนไก่ตั้งอยู่ หรือเจ้าหน้าที่ที่จังหวัดมอบหมายเข้าตรวจอยู่เป็นประจำ

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุวิชัย โจรจนเสถียร และคณะ (2549) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “ความรู้และพฤติกรรมของประชาชนต่อโรคและการป้องกันตนเองจากโรคไข้หวัดนกใน 4 จังหวัดภาคเหนือ” จากการเกิดโรคไข้หวัดนก

จากการเกิดโรคไข้หวัดนกในช่วงต้นปี พ.ศ.2547 ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทยเป็นอย่างมากไม่เพียงแต่ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ยังคุกคามต่อสุขภาพมนุษย์วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อประเมินความรู้ และพฤติกรรมเกี่ยวกับโรคและการป้องกันตนเองจากโรคไข้หวัดนกในประชาชนในเขตภาคเหนือทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนในเขตภาคเหนือทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนในจังหวัดพะเยา เชียงใหม่ อุดรดิตถ์ และพิษณุโลก จากประชาชนจำนวน 600 คน ในช่วงเดือนเมษายน-ตุลาคม 2550 ผลการศึกษา พบว่า หัวข้อที่ประชาชนมีความรู้ดีมากที่สุดคือสาเหตุและการเกิดในโรคในคนและวิธีการป้องกันตนเอง หัวข้อที่มีความรู้ปานกลางคือ ความทนทานของเชื้อในสภาพแวดล้อมและการแพร่กระจายของเชื้อ ส่วนหัวข้อที่มีความรู้ต่ำคือ วิธีการส่งตัวอย่างสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติ ในการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคประชาชนส่วนใหญ่ปฏิบัติได้ดีมากโดยเฉพาะสุขอนามัยพื้นฐานในการเตรียมอาหารจากเนื้อสัตว์ปีกและไข่ แต่หัวข้อที่ยังมีการปฏิบัติได้น้อยคือการพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อบริเวณที่เลี้ยงไก่และการแยกเชิงในการเตรียมอาหารจากสัตว์ปีก

กิตติวดี ทิมารัตน์ และปนัดดา เนตรพุดชา (2549) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบถึงความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับเรื่องไข้หวัดนกและการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก โดยใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 270 ราย ใน 9 จังหวัด จังหวัดละ 2 อำเภอ อำเภอละ 2 ตำบล ตำบลละ 7-8 ราย และรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาคือร้อยละ

ผลการศึกษา พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องไข้หวัดนกและปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคไข้หวัดนก ร้อยละ 76.6 ทราบว่าการซื้อสัตว์ปีกจากตลาดนอกหมู่บ้านเข้ามาเลี้ยงมีโอกาสทำให้เกิดโรคไข้หวัดนกมากที่สุด ร้อยละ 75.5 ทราบว่าการเลี้ยงสัตว์ปีกหลายชนิดอยู่ด้วยกันต้องแยกเลี้ยงกันอยู่ เมื่อมีสัตว์ปีกป่วยตายและสงสัยเป็นโรคไข้หวัดนก ร้อยละ 42.6 จะทำลายทันทีและร้อยละ 41.8 จะแจ้งผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ก่อน เกษตรกรร้อยละ 73.0 ไม่ทราบว่าการฝังทำลายซากสัตว์ที่ตายด้วยโรคระบาด ต้องใช้ปูนขาวซึ่งเป็นยาฆ่าเชื้อโรคโรยหรือเทลง

ในหลุมก่อนการฝัง ร้อยละ 51.5 ทราบว่าควรต้องใส่ถุงมือก่อนจับซากและร้อยละ 90.0 คิดว่าถ้าจะไม่ให้เกิดโรคไข้หวัดนกในหมู่บ้าน ประชาชนทุกคนจะต้องช่วยกันป้องกันโรคไข้หวัดนก ไม่ใช่เฉพาะแต่เจ้าหน้าที่หรือผู้นำชุมชนเท่านั้น

การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก ยังมีการละเลยอยู่บ้าง ร้อยละ 24.1 เมื่อนำสัตว์ปีกจากที่อื่นเข้ามาเลี้ยง จะนำมาปล่อยรวมฝูงเดิมทันที เมื่อทราบว่ามีการระบาดของโรคไข้หวัดนกไม่ใช่เฉพาะแต่เจ้าหน้าที่หรือผู้นำชุมชนเท่านั้น

การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก ยังมีการละเลยอยู่บ้าง ร้อยละ 24.1 เมื่อนำสัตว์ปีกจากที่อื่นเข้ามาเลี้ยง จะนำมาปล่อยรวมฝูงเดิมทันที เมื่อทราบว่ามีการระบาดของโรคไข้หวัดนก ร้อยละ 51.5 จะยังคงเลี้ยงแบบเดิมแต่จะดูแลสุขภาพสัตว์มากขึ้น ร้อยละ 21.1 ไม่ได้ทำอะไรเพิ่มขึ้น จากปกติร้อยละ 59.3 ไม่เคยทำความสะอาดคอกหรือโรงเรือนด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคเป็นระยะเวลานานถึง 6 เดือน เมื่อพบสัตว์ปีกป่วยตายในฝูง ร้อยละ 69.6 จะเลี้ยงสัตว์ปีกที่เหลือไว้เหมือนเดิมไม่ได้ทำอะไร การทำลายซากสัตว์ปีกส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.6 ใช้วิธีฝังดิน และร้อยละ 31.5 ทำความสะอาดอุปกรณ์โดยไม่ใช้น้ำหรือน้ำยาฆ่าเชื้อล้าง เมื่อถามถึงการมีส่วนร่วมในการป้องกันโรคไข้หวัดนกในหมู่บ้าน ร้อยละ 34.4 ไม่ตอบคำถาม เกษตรกรที่ตอบคำถาม หลายรายทำหลายอย่างรวมกัน เช่น แจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อพบสัตว์ปีกป่วยตาย ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ไม่นำสัตว์ปีกจากนอกหมู่บ้านเข้ามาเลี้ยง ทำความสะอาดฟนน้ำยาฆ่าเชื้อ แต่มีเพียง 3 รายเท่านั้นที่งดกิจกรรมชนไก่

ธีระ รักความสุข และคณะ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาเครือข่ายการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกระดับหมู่บ้าน เพื่อสร้างหมู่บ้านต้นแบบปลอดโรคไข้หวัดนก”

จุดประสงค์ของการศึกษาเพื่อสร้างหมู่บ้านที่มีเครือข่ายในการเฝ้าระวังโรค มีระบบการจัดการด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก โดยมีการป้องกันตนเองสัตว์ปีกและสัตว์เลี้ยง เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดโรคไข้หวัดนก โดยคัดเลือกหมู่บ้าน 6 แห่งในจังหวัดนครปฐมจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดราชบุรีมอบหมายภาระงานด้านการเฝ้าระวังโรคให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการสำรวจประชากรคน ประชากรสัตว์ปีกและสัตว์เลี้ยง การเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกและสัตว์เลี้ยงเพื่อตรวจการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนก การพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อในพื้นที่เลี้ยงไก่ในหมู่บ้านจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก รวมทั้งมาตรการด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ และจำลองสถานการณ์การเกิดโรคไข้หวัดนกเพื่อทดสอบการทำงานของ อสม. ของแต่ละหมู่บ้าน จากการศึกษาพบว่าหมู่บ้านทั้ง 6 แห่ง มีประชากรสัตว์ปีกและสัตว์เลี้ยงเปลี่ยนแปลงน้อยมาก การเฝ้าระวังโรคเชิงรุกด้วยการเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกและสัตว์เลี้ยง เพื่อตรวจการติดเชื้อไข้หวัดนก พบว่าไม่มีตัวอย่างใดให้ผลบวกต่อการติดเชื้อไข้หวัดนก ประชาชนเข้ารับการอบรมทั้งหมด 80.9% จากครัวเรือนทั้งหมด 741 ครัวเรือน

การประเมินความรู้ก่อนการอบรม พบว่าประชาชนมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกในหลายประเด็น เช่น การแพร่เชื้อไวรัส ไข้หวัดนก การใช้หน้ากาก การใช้น้ำยาฆ่าเชื้อโรค การวินิจฉัยโรค และการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกในเขตการระบาดของโรค เป็นต้น อย่างไรก็ตามประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้มากขึ้นภายหลังการอบรม โดยแบบประเมินความรู้หลังการอบรมอย่างน้อย 2 เดือน ประชาชนมีความรู้เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 30 ถึง 40 เปอร์เซ็นต์ และผลการจำลองสถานการณ์พบว่า อสม. ที่ปฏิบัติงานในเครือข่ายสามารถเข้ามาในพื้นที่ที่มีการแจ้งสัตว์ปีกตายภายในเวลา 15 นาที และระยะเวลาตั้งแต่การพบสัตว์ปีกตายจนกระทั่งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ทราบเรื่องอยู่ระหว่าง 41 ถึง 59 นาที จากการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาหมู่บ้านต้นแบบ เพื่อการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในระดับหมู่บ้าน สามารถทำให้เกิดเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพในระบบการเฝ้าระวังโรค ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกเพิ่มขึ้น และอาจส่งผลดีต่องานการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกต่อไปในอนาคต

ธนวรรษ เทียนสิน (2550) ได้ทำการศึกษา เรื่อง “มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันโรคไข้หวัดนกในสหภาพยุโรป” ตอนที่ 1 มาตรการป้องกันโรคไข้หวัดนกและการใช้วัคซีนในประเทศเนเธอร์แลนด์ จากการที่โรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ได้แพร่ระบาดจากเอเชียไปยังหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียกลางแอฟริกา และยุโรปทำให้ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ได้เพิ่มความเข้มงวดในมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันโรคไข้หวัดนกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มเติมกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคไข้หวัดนก เพื่อให้ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปถือปฏิบัติ ในแนวทางหรือมาตรฐานเดียวกัน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกของสหภาพยุโรปได้ดำเนินมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันโรคไข้หวัดนกอย่างไร ทำให้จึงมีอนุญาตให้มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดนกใช้วัคซีนชนิดไหนสัตว์ปีกกลุ่มใดบ้างที่จะได้รับวัคซีน รวมทั้งรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติ และผลกระทบจากมาตรการฉีดวัคซีน รวมทั้งวิธีการติดตามตรวจสอบภายหลังที่สัตว์ได้รับการฉีดวัคซีนเป็นอย่างไร

สถานการณ์โรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ได้แพร่ระบาดจากเอเชียเข้ามาสู่ยุโรปช่วงปลายปี 2548 โดยมีรายงานการพบเชื้อโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ในนกอพยพ นกตามธรรมชาติ และสัตว์ปีกที่เลี้ยงปล่อยอย่างอิสระในหมู่บ้าน ในกลุ่มประเทศ ยุโรปตะวันออก ได้แก่ตุรกี โปมาเนีย โครเอเชีย ยูเครน เป็นต้น ต่อมาในเดือน กุมภาพันธ์ 2549 มีรายงานการพบเชื้อโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ในนกอพยพและนกธรรมชาติ ใน 13 ประเทศ ของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปเตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคไข้หวัดนกอย่างไร ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2548 ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ได้เพิ่มมาตรการ เฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ในนกอพยพและนกธรรมชาติ ทั้งนี้หากมีนกอพยพ หรือนกธรรมชาติตายในพื้นที่ใด ก็จะมีการนำซากนกดังกล่าวส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ เพื่อตรวจหาเชื้อไวรัสไข้หวัดนกโดยเฉพาะ

อย่างยิ่ง ไวรัสสายพันธุ์ H5N1 นอกจากนี้ยังได้ขอความร่วมมือไปยัง ชมรม สมาคม หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับนกอพยพและนกธรรมชาติให้รายงานข้อมูลแก่หน่วยงานที่รับผิดชอบของแต่ละประเทศ เช่น กระทรวงเกษตรทราฟทันที ในขณะที่เดียวกัน ได้มีการจัดตั้ง เครือข่ายของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป เพื่อการเฝ้าระวัง ไข้หวัดนกในนกอพยพและนกตามธรรมชาติ โดยมีชื่อภาษาอังกฤษเรียกว่า “NEW-FLUBIRD” (Network for early warning of influenza viruses in migratory birds in Europe) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยของโรค ไข้หวัดนกในนกอพยพในทวีปยุโรป สำหรับสัตว์ปีกที่เลี้ยงในฟาร์ม หรือสัตว์ปีกที่เลี้ยงอยู่ทั่วไป ตามบ้านเรือนของประชาชนนั้น ก็มีการเพิ่มความเข้มงวดของระบบการป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ฟาร์ม หรือที่มักจะเรียกกันว่า ระบบ Biosecurity รวมทั้งมีการประกาศระเบียบข้อบังคับเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการป้องกันโรค ไข้หวัดนกที่อาจแพร่มาจากนกอพยพหรือนกตามธรรมชาติด้วย

ประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นประเทศที่มีฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีกอย่างหนาแน่นรวมไปถึงมีนกอพยพ นกตามธรรมชาติอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ในช่วงเปลี่ยนฤดู และเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกเนื้อไก่และไข่ไก่ที่สำคัญในยุโรป กระทรวงเกษตรธรรมชาติและคุณภาพอาหาร (Ministry of Agriculture Nature and food Quality) ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบในการป้องกัน และควบคุมโรคระบาดสัตว์ ได้ออกประกาศกฎระเบียบและดำเนินมาตรการป้องกันโรค ไข้หวัดนกเพิ่มเติมหลายประการได้แก่

ตั้งแต่ปลายปี 2548 ได้มีประกาศข้อบังคับ ให้เกษตรกรที่มีฟาร์มสัตว์ปีกที่เลี้ยงแบบปล่อยอิสระ (free-range Commercial poultry) จะต้องนำสัตว์ปีกทั้งหมดกลับเข้าไปเลี้ยงในโรงเรือนปิด

- เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2549 ที่ผ่านมามีประกาศระเบียบข้อบังคับ ให้ประชาชนที่เป็นเจ้าของสัตว์ปีกที่เลี้ยงเป็นงานอดิเรก หรือเพื่อความสวยงามบริเวณสวนภายในบ้าน (hobby poultry) เช่น ไก่ เป็ด ไก่ทรง ห่านหรือสัตว์ปีก ชนิดอื่น จะต้องนำสัตว์ปีกดังกล่าวเข้าไปเลี้ยงไว้ในกรง หรือเล้าที่มีหลังคาปิดมิดชิด

- งดการจัดนิทรรศการ การประกวด หรือแข่งขันสัตว์ปีกชั่วคราว จนกว่าจะมีคำสั่งยกเลิก

- ห้ามมีการแข่งขันนกพิราบสื่อสาร รวมทั้งเจ้าของสัตว์จะต้องนำนกพิราบเข้าไปเลี้ยงในกรงเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำสั่งยกเลิก

- ห้ามจำหน่ายสัตว์ปีกบางชนิด ในตลาดนัดค้าสัตว์ปีกสวยงาม เช่น นกเป็ดน้ำ เป็ดป่า ไก่ฟ้า นกเขาและนกพิราบ เป็นต้น

บทลงโทษถ้าหากเกษตรกรหรือเจ้าของสัตว์ไม่ปฏิบัติตามประกาศระเบียบข้อบังคับ

หลังจากที่กระทรวงเกษตร ธรรมชาติ และคุณภาพอาหาร ประกาศระเบียบข้อบังคับ เพื่อการป้องกันโรคไข้หวัดนก โดยห้ามไม่ให้ประชาชนปล่อยสัตว์ปีกออกมาเดินเล่นอย่างอิสระบริเวณ สวนภายในบ้าน และห้ามไม่ให้เกษตรกรปล่อยสัตว์ปีกออกมาเดินเล่นในทุ่งหญ้าหรือบริเวณฟาร์ม อย่างอิสระนั้น ประกาศดังกล่าวนี้ได้เผยแพร่ไปตามสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และเว็บไซต์ต่าง ๆ

สำหรับการตรวจสอบและติดตามการดำเนินการห้ามปล่อยสัตว์ปีกออกมา เดินเล่นบริเวณสวนภายในบ้าน หรือทุ่งหญ้าภายในฟาร์มอย่างอิสระนั้น กระทรวงเกษตร ธรรมชาติ และคุณภาพอาหาร ได้จัดทีมเจ้าหน้าที่ตำรวจเกษตร หรือสารวัตรเกษตร จำนวน 29 ชุด ขับรถตระเวน ออกไปตรวจตราในแต่ละพื้นที่ หรือแต่ละจังหวัดทั่วทั้งประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่พบ เห็น หรือได้รับแจ้งจากประชาชนทั่วไปว่ามีเจ้าของสัตว์หรือเกษตรกร ไม่นำสัตว์ปีกของตนเข้าไป ในกรงหรือเล้าที่มีหลังคาปิดมิดชิด หรือเกษตรกร ไม่นำสัตว์ปีกเข้าไปเลี้ยงในโรงเรือนปิด เจ้าของ สัตว์หรือเกษตรกรต้องถูกลงโทษโดยการปรับ ในอัตราที่ค่อนข้างสูง

หากเจ้าของสัตว์ปีกที่เลี้ยงเป็นงานอดิเรก หรือเพื่อความสวยงามบริเวณสวนภายในบ้าน ไม่นำสัตว์ปีกดังกล่าวเก็บไว้ในกรง หรือเล้าที่มีหลังคาปิดมิดชิด ตามประกาศมาตรการป้องกันโรค ไข้หวัดนกนั้น เจ้าของสัตว์ดังกล่าวจะต้องจ่ายค่าปรับ วันละ 100 ยูโร คิดเป็นเงินไทยประมาณ 4,700 บาท ต่อวัน แต่ถ้าหากเจ้าของยังคงฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง และยังคงปล่อยสัตว์ปีกออกมา เดินเล่นในบริเวณสวนภายในบ้าน จะต้องระวางโทษปรับสูงขึ้นถึง 1,200 ยูโร หรือ ประมาณ 56,400 บาท สำหรับฟาร์มสัตว์ปีกที่เลี้ยงแบบปล่อยอิสระ หากเกษตรกรฝ่าฝืน ไม่นำสัตว์เข้าไปเลี้ยง ในโรงเรือนปิด หากเจ้าหน้าที่ได้รับรายงาน หรือตรวจพบในขณะที่ขับรถตระเวนในแต่ละพื้นที่ เกษตรกร จะต้องถูกปรับ วันละ 1,000 ยูโร หรือประมาณ 47,000 บาท ต่อวัน และกำหนดโทษปรับสูงสุดกว่า 4,000 ยูโร หรือคิดเป็นเงินไทยประมาณ 188,000 บาท

มนตรี ชุนพิทักษ์ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่องความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการ ป้องกันและบรรเทาอุทกภัยของเทศบาลนครหาดใหญ่ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษา 3 ด้านคือ ด้านมาตรการ ด้านภารกิจ และด้านการปฏิบัติงาน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ ในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่และมีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 405 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2-4 คำถามเพื่อวัดความเชื่อมั่นทั้ง 3 ด้าน ส่วนที่ 5 ถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะส่วนการวิเคราะห์ ข้อมูลใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าโคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง คิดเป็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.55 กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในด้านการปฏิบัติงานมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ

6.16 รองลงมา คือ ด้านมาตรการ คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.52 และด้านภารกิจคิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.48 ตามลำดับ

กรุงเทพโพลล์ (2553) ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพได้ดำเนินการสำรวจความเห็น เรื่อง “ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อศักยภาพประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคตอีก 6 เดือนข้างหน้า” โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนในทุกภาคของประเทศ จำนวน 1,483 คน เมื่อวันที่ 25 – 27 มิถุนายน 2553 สรุปผลดังนี้

ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อศักยภาพของประเทศไทย ในด้านต่าง ๆ เฉลี่ยรวม 3.57 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยมีความเชื่อมั่นต่อศักยภาพด้านเศรษฐกิจมากที่สุด (3.92 คะแนน) รองลงมา คือ ด้านสังคม (3.58 คะแนน) ส่วนด้านการเมือง ประชาชนมีความเชื่อมั่นน้อยที่สุด (3.20 คะแนน) เมื่อเปรียบเทียบกับผลสำรวจในช่องเดียวกันกับปีก่อน (มิถุนายน 2552) ที่มีคะแนนความเชื่อมั่นเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 4.05 คะแนน พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นลดลง 0.48 คะแนน หรือลดลงร้อยละ 13.4

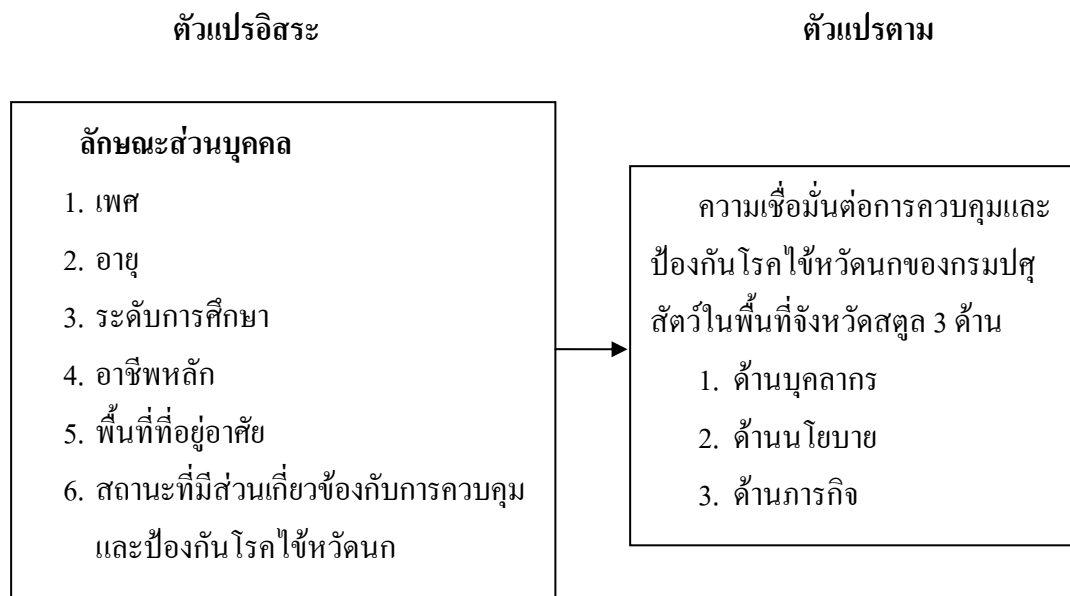
เมื่อพิจารณาคะแนนความเชื่อมั่นในแต่ละตัวชี้วัดพบว่าความเชื่อมั่นต่อการแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันมีคะแนนต่ำที่สุด คือ 2.17 คะแนน ถัดขึ้นมา คือ ความเชื่อมั่นต่อการปฏิรูปการเมือง และพัฒนาระบบประชาธิปไตยได้ 3.16 คะแนน

ส่วนความเชื่อมั่นของประชาชนต่อศักยภาพของประเทศไทยในอีก 6 เดือนข้างหน้า พบว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่าศักยภาพของประเทศไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในอีก 6 เดือนข้างหน้า จะยังคงเหมือนเดิม

สำหรับสิ่งที่ประชาชนมองว่าเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของประเทศไทย 3 อันดับแรก ได้แก่

1. การที่คนไทยขาดความรักความสามัคคี ร้อยละ 45.5
2. การทุจริตคอร์รัปชัน ร้อยละ 14.1
3. การมีนักการเมืองที่ไม่มีคุณภาพ ไม่มีจริยธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ร้อยละ 9.9

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

สาระสำคัญในบทนี้เป็นการกล่าวถึงแนวทางการศึกษาวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อจำกัดในการวิจัย

3.1 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสตูล กำหนดขั้นตอนการศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา แนวนโยบาย คำสั่ง กฎหมาย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมป้องกันโรคไข้หวัดนก เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 400 คน โดยแบ่งพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเป็น 7 พื้นที่

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลแบบสอบถามที่รวบรวมมาคัดเลือกลรห้สวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติที่เหมาะสม โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistics Package to Social Sciences) และนำข้อมูลในส่วนที่แสดงความคิดเห็นมาเรียบเรียงรวบรวมให้เป็นหมวดหมู่

ขั้นตอนที่ 4 รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่ใช้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ในลักษณะการวิจัยเชิงปริมาณ

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดสตูล ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยใช้ฐานข้อมูล ผู้มีสิทธิเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสตูล จำนวน 201,393 คน (กทต. จ.สตูล -2552)

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาโดยใช้ในการคำนวณตามรูปแบบของ Taro Yamane (อ้างถึงใน อาคม ใจแก้ว, 2545: 128) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

E คือ ขนาดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากการคำนวณตามสูตรดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการศึกษาครั้งนี้เท่ากับ 399.20 คน ในที่นี้เพื่อความสะดวกในการศึกษาขอใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

3.4 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

จากขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ผู้ทำการศึกษาได้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลจำนวนประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างแยกเป็นเขตการปกครองรายอำเภอ โดยแบ่งพื้นที่การสุ่มตัวอย่างออกเป็น 7 อำเภอ ดังแผนที่ต่อไปนี้

ตาราง 3.1 แสดงพื้นที่เก็บข้อมูลและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มแบบเชิงชั้นแบบสัดส่วน (Proportional stratified sampling)

พื้นที่	ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. อำเภอเมืองสตูล	73,902	147
2. อำเภอละงู	46,270	92
3. อำเภอกวนกาหลง	21,522	43
4. อำเภอทุ่งหว้า	14,904	30
5. อำเภอท่าแพ	17,675	35
6. อำเภอกวนโดน	16,305	32
7. อำเภอมะนัง	10,815	21
รวม	201,393	400

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้ทำการศึกษาสร้างขึ้น โดยแบบสอบถามที่ใช้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบที่ตรงกับสภาพที่แท้จริงเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก พื้นที่อยู่อาศัย สถานะความเกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในด้านการควบคุมโรค และด้านการป้องกันการระบาดของโรคไข้หวัดนกในพื้นที่จังหวัดสตูล 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านนโยบาย ด้านภารกิจ

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิด (Open Form) แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ โดยให้ผู้ตอบสามารถตอบได้ได้อย่างแท้จริง

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม ดังนี้

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความเชื่อมั่นต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

โดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะการตอบเป็นการประเมินค่าความมากน้อยซึ่งจะวัดว่าผู้ตอบมีความเชื่อมั่นกับคำถามในแต่ละข้ออยู่ในระดับใด ดังนี้

- ระดับความเชื่อมั่นมากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

- ระดับความเชื่อมั่นน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

และได้สร้างข้อความให้สามารถวัดระดับความเชื่อมั่นต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ จำนวน 3 ด้าน รวม 24 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัด

1. การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ตลอดจนความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และได้ นำแบบสอบถามไปปรับปรุงตามที่ได้รับคำแนะนำ

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทำการทดลองก่อนการปฏิบัติจริง (Pre-Test) กับประชาชนที่ไม่ใช่ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในคำถามของผู้ตอบ และความสอดคล้องของเนื้อหา คำตอบกับวัตถุประสงค์ของคำถาม จากนั้นนำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามดังกล่าวไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .891 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ (อาคม ใจแก้ว, 2545: 231) จึงถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นสามารถนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไปได้

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยให้พนักงานออกแจกและเก็บแบบสอบถาม ซึ่งพนักงานทุกคนได้ผ่านการอบรมและศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อความในเครื่องมือกับวัตถุประสงค์การวิจัยอย่างชัดเจนแล้ว หลังจากการเก็บแบบสอบถามครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว จึงนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนในการตอบ

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยกำหนดวิธีการคำนวณทางสถิติตามลักษณะข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลคุณสมบัตินับบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลระดับความเชื่อมั่นต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล วิเคราะห์เพื่อประเมินระดับความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) โดยแบ่งความเชื่อมั่นออกเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์ประเมินของ (Best) ซึ่งมีวิธีการกำหนดช่วงคะแนน ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนเฉลี่ยสูงสุด} - \text{คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{5 - 1}{3}$$

$$\text{ช่วงคะแนน} = 1.33$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว กำหนดให้ช่วงคะแนนเฉลี่ยห่างกันเท่ากับ 1.33 ดังนั้น

คะแนน 1.00 – 2.33 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในระดับต่ำ

คะแนน 2.34 – 3.67 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในระดับปานกลาง

คะแนน 3.68 – 5.00 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในระดับมาก

3. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของลักษณะส่วนบุคคลกับระดับความเชื่อมั่นต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร คือ

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j>1}^c \frac{(O-E)^2}{E}, \quad df = (r-1)(c-1)$$

เมื่อ

O	แทน	ความถี่ที่สังเกตได้
E	แทน	ความถี่ที่คาดหวัง

เราสามารถหา E ได้จาก $E = \frac{R \times C}{N}$

เมื่อ

R	แทน	ผลรวมของความถี่ในแถวนั้น
C	แทน	ผลรวมของความถี่ในคอลัมน์นั้น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านนโยบาย ด้านภารกิจ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต \bar{X} และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับระดับความเชื่อมั่นต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยใช้ Chi - Square

ส่วนที่ 4 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในพื้นที่จังหวัดสตูล

4.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 400 คน)	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	215	53.8
	หญิง	185	46.2
2.	อายุ		
	18 – 30 ปี	90	22.5
	31 – 40 ปี	159	39.8
	41 – 50 ปี	97	24.3
	51 – 60 ปี	39	9.8
	61 ปีขึ้นไป	15	3.8

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 400 คน)	ร้อยละ
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	ประถมศึกษา	131	32.8
	มัธยมศึกษา / ปวช.	108	27
	อนุปริญญา / ปวส.	62	15.5
	ปริญญาตรี	97	24.3
	ปริญญาโท หรือสูงกว่า	2	5
	อื่นๆ	-	-
4.	อาชีพหลัก		
	เกษตรกร	160	40
	พนักงานบริษัท	37	9.3
	ค้าขาย	83	20.8
	รับจ้าง	59	14.8
	รับราชการ/พนักงานของรัฐ	40	10
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	4
	อื่นๆ	5	1.3
5.	พื้นที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน		
	อำเภอเมืองสตูล	147	36.8
	อำเภอละงู	92	23
	อำเภอท่าแพ	35	8.8
	อำเภอกวนกาหลง	43	10.8
	อำเภอทุ่งหว้า	30	7.5
	อำเภอกวนโดน	32	8.0
	อำเภอมะนัง	21	5.3

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 400 คน)	ร้อยละ
6.	สถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของ กรมปศุสัตว์ในสถานะใดมากที่สุด		
	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก	138	34.5
	พ่อค้า/แม่ค้า ซื่อขายสัตว์ปีก/ซากสัตว์	57	14.3
	ผู้ประกอบการ โรงฆ่าสัตว์ปีก	22	5.5
	ผู้เลี้ยงสัตว์ปีกสวยงาม/แข่งขัน	45	11.3
	ผู้บริหารโรค	138	34.5
	อื่นๆ	-	-

จากตาราง 4.1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เมื่อคำนวณค่าร้อยละแล้ว พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล มีค่าร้อยละ ดังนี้

1. เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 และเป็นเพศหญิง จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2
2. อายุ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 159 คนคิดเป็นร้อยละ 39.8 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 อายุระหว่าง 18 – 30 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8
3. ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมาจบการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27 จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 จบการศึกษา ระดับอนุปริญญาจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และจบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5
4. อาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมามีอาชีพค้าขาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 อาชีพรับจ้าง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 อาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4 และมีอาชีพ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตามลำดับ

5. พื้นที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสตูล จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 อำเภอละงู จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23 อำเภอควนกาหลง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 อำเภอท่าแพ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 อำเภอทุ่งหว้า จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 อำเภอควนโดน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 อำเภอมะนัง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 ตามลำดับ

6. สถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของ กรมปศุสัตว์ ในสถานะใดมากที่สุด ส่วนใหญ่มีสถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้บริโภค จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 และเป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 เป็นพ่อค้า/แม่ค้า ซื้อขายสัตว์ปีก/ซากสัตว์ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 เป็นผู้เลี้ยงสัตว์ปีกสวยงาม/แข่งขัน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 เป็นผู้ประกอบการโรงฆ่าสัตว์ปีก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล จำแนกโดยรวม, รายด้าน ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อมั่นของประชาชน โดยรวม

ด้าน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านบุคลากร	4.14	.58203	มาก	1
2. ด้านนโยบาย	3.91	.58685	มาก	2
3. ด้านภารกิจ	3.86	.57385	มาก	3
รวม	3.93	.53375	มาก	

จากตาราง 4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยภาพรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา มีระดับความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล ด้านบุคลากร อยู่ในระดับสูง อันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านนโยบาย และด้านภารกิจ ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อมั่นของประชาชน ด้านบุคลากร จำแนกตามรายชื่อ

ด้านบุคลากร	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์	4.32	.696	มาก	1
2. ความตั้งใจและมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่	4.23	.726	มาก	2
3. ความมีมนุษยสัมพันธ์และชี้แจงทำความเข้าใจแก่ประชาชนในพื้นที่	4.14	.766	มาก	3
4. การสร้างควมมีส่วนร่วมกับประชาชน	4.05	.724	มาก	4
5. การบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในพื้นที่	3.98	.830	มาก	5
รวม	4.14	.58203	มาก	

จากตาราง 4.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีระดับความเชื่อมั่นในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นมากที่สุด คือ ข้อ 1. ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ รองลงมา คือ ข้อ 2. ความตั้งใจและมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ ส่วนข้อที่มีระดับความเชื่อมั่นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 5. การบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในพื้นที่

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อมั่นของประชาชน ด้านนโยบาย จำแนกตามรายชื่อ

ด้านนโยบาย	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
6. การเฝ้าระวังและสอบสวนโรคไข้หวัดนก	4.12	.714	มาก	1
7. การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก	3.96	.728	มาก	2
8. การควบคุมโรงฆ่าและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์	3.81	.762	มาก	7
9. การทำลายสัตว์-ซากสัตว์และการจ่ายค่าชดเชยให้กับเกษตรกร	3.84	.833	มาก	5
10. การทำลายเชื้อโรคในฟาร์มและสถานที่เลี้ยงสัตว์ปีก	3.93	.785	มาก	3
11. การปรับปรุงและพัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์	3.89	.811	มาก	4
12. การช่วยเหลือฟื้นฟูเกษตรกรและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคไข้หวัดนก	3.83	.858	มาก	6
รวม	3.91	.58685	มาก	

จากตาราง 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีระดับความเชื่อมั่นในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นมากที่สุด คือ ข้อ 1. การเฝ้าระวังและสอบสวนโรคไข้หวัดนก รองลงมาคือข้อ 2. การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก ส่วนข้อที่มีระดับความเชื่อมั่นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8. การควบคุมโรงฆ่าและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยของระดับความเชื่อมั่นของประชาชน ด้านภารกิจ จำแนกตามรายชื่อ

ด้านภารกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
13. การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังโรคโดยเจ้าหน้าที่อาสาพัฒนาปศุสัตว์และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ช่วยเฝ้าระวังโรคและรายงานเมื่อมีสัตว์ปีกป่วยตาย	4.06	.682	มาก	1
14. การสอบสวนโรคกรณีสัตว์ปีกเป็นโรคหรือผลตรวจพบพบว่า เป็นโรคไข้หวัดนกโดยสอบสวนหาสาเหตุและปัจจัยการเกิดโรคทุกครั้ง	3.92	.731	มาก	2

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ด้านภารกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
15. ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีกรอบจุดเกิดโรครณีเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนก	3.82	.792	มาก	7
16. ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีกระหว่างจังหวัด	3.88	.792	มาก	4
17. การควบคุมโรงฆ่าสัตว์ปีกและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีกให้ได้มาตรฐานตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด	3.82	.792	มาก	7
18. การทำลายสัตว์ปีกที่เป็นโรคระบาดหรือเป็นพาหะของโรคระบาดได้ทันทีโดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ	3.70	.893	มาก	9
19. การจ่ายค่าชดเชยความเสียหายให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกเป็นค่าชดใช้ในการทำลายสัตว์ปีก	3.74	.875	มาก	8
20. การรณรงค์ทำความสะอาดและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีก, โรงฆ่าสัตว์ปีก, แหล่งรวมสัตว์ปีก, สนามชนไก่, ยานพาหนะบรรทุกสัตว์	3.92	.813	มาก	2
21. การปรับปรุงฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานตามที่กรมปศุสัตว์กำหนดเพื่อพัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์ปีกเข้าสู่มาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร	3.87	.848	มาก	5
22. การกำหนดหลักเกณฑ์การนำสัตว์ปีกเข้าเลี้ยงใหม่ โดยต้องทำความสะอาดโรงเรือน, การตรวจสอบภาวะโรค, มาตรฐานฟาร์ม, การฝึกอบรม	3.89	.826	มาก	3
23. การปรับปรุงการเลี้ยงไก่พื้นเมืองและไก่ชนโดยปรับวิธีการเลี้ยงการจัดการและการควบคุมป้องกันโรคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.87	.792	มาก	5
24. การประชาสัมพันธ์เรื่องโรคไข้หวัดนกและสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค	3.86	.810	มาก	6
รวม	3.86	.57385	มาก	

จากตาราง 4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีระดับความเชื่อมั่นในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นมากที่สุด คือ ข้อ 13. การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังโรคโดยเจ้าหน้าที่อาสาพัฒนาปศุสัตว์และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ช่วยเฝ้าระวังโรคและรายงานเมื่อมีสัตว์ปีกป่วยตาย รongลงมา คือ ข้อ 2. การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก ส่วนข้อที่มีระดับความเชื่อมั่นเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 8. การควบคุมโรงฆ่าและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

ตาราง 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับระดับความเชื่อมั่นของประชาชน

ลักษณะส่วนบุคคล	ระดับความเชื่อมั่น			รวม (ร้อยละ)	χ^2	Sig
	(ร้อยละ)					
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
1. เพศ					1.089	.297
ชาย	0	30.2	69.8	100		
หญิง	0	35.1	64.9	100		
2. อายุ					7.654	.105
18 – 30 ปี	0	37.8	62.2	100		
31 – 40 ปี	0	25.8	74.2	100		
41 – 50 ปี	0	39.2	60.8	100		
51 – 60 ปี	0	35.9	64.1	100		
61 ปีขึ้นไป	0	20.0	80.0	100		
3. ระดับการศึกษาสูงสุด					9.838	.043
ประถมศึกษา	0	23.7	76.3	100		
มัธยมศึกษา / ปวช.	0	35.2	64.8	100		
อนุปริญญา / ปวส.	0	45.2	54.8	100		
ปริญญาตรี	0	33.0	67.0	100		
ปริญญาโท หรือสูงกว่า	0	50.0	50.0	100		

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ระดับความเชื่อมั่น			รวม (ร้อยละ)	χ^2	Sig
	(ร้อยละ)					
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
4. อาชีพหลัก					5.779	.448
เกษตรกร	0	27.5	72.5	100		
พนักงานบริษัท	0	37.8	62.2	100		
ค้าขาย	0	37.3	62.7	100		
รับจ้าง	0	33.9	66.1	100		
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	0	40.0	60.0	100		
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0	18.8	81.2	100		
อื่นๆ	0	40.0	60.0	100		
5. พื้นที่อยู่อาศัยตามทะเบียนบ้าน					41.469	.000
อำเภอเมืองสตูล	0	32.7	67.3	100		
อำเภอละงู	0	20.7	79.3	100		
อำเภอท่าแพ	0	51.4	48.6	100		
อำเภอควนกาหลง	0	53.5	46.5	100		
อำเภอทุ่งหว้า	0	33.3	66.7	100		
อำเภอควนโดน	0	0	100	100		
อำเภอมะนัง	0	57.1	42.9	100		
6. สถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของ กรมปศุสัตว์ในสถานะใดมากที่สุด					25.379	.000
เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีก	0	16.7	83.3	100		
พ่อค้า/แม่ค้า ซื่อขายสัตว์ปีก/ซากสัตว์	0	38.6	61.4	100		
ผู้ประกอบการโรงฆ่าสัตว์ปีก	0	31.8	68.2	100		
ผู้เลี้ยงสัตว์ปีกสวยงาม/แข่งขัน	0	44.4	55.6	100		
ผู้บริโภคร	0	42.0	58.0	100		

จากตาราง 4.6 สรุปผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก เพศชาย มีความเชื่อมั่นในระดับมาก มากกว่า เพศหญิง คือ เพศชายมีความเชื่อมั่นในระดับมาก ร้อยละ 64.9 ในขณะที่ เพศหญิง ร้อยละ 64.9 แต่ถึงอย่างไร ก็ตามความสัมพันธ์นี้ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

อายุ เมื่อพิจารณากลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป มีความเชื่อมั่นในระดับมาก สูงที่สุด ร้อยละ 80.0 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 74.2 และกลุ่มตัวอย่างระหว่าง 41 – 50 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 60.8 ตามลำดับ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์นี้ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ระดับการศึกษาสูงสุด เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความเชื่อมั่นในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความเชื่อมั่นในระดับมาก สูงที่สุด ร้อยละ 76.3 รองลงมา คือ ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 67.0 ระดับการศึกษาปริญญาโท หรือสูงกว่า น้อยที่สุด ร้อยละ 50.0 ตามลำดับ ความสัมพันธ์นี้ มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 แสดงว่าความสัมพันธ์นี้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

อาชีพหลัก เมื่อพิจารณาด้านอาชีพหลัก พบว่า ส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับมาก ประชาชนที่มีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจเกษตรกรรมมีความเชื่อมั่นในระดับมาก สูงที่สุด ร้อยละ 81.2 รองลงมา คืออาชีพเกษตรกร ร้อยละ 72.5 อาชีพรับราชการและพนักงานของรัฐ น้อยที่สุด ร้อยละ 60.0 ตามลำดับ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์นี้ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

พื้นที่อยู่อาศัยตามลำนาทะเบียนบ้าน เมื่อพิจารณาตามพื้นที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับมาก ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอควนโดนมีความเชื่อมั่นในระดับมาก สูงที่สุด ร้อยละ 100 รองลงมา คือ อำเภอละงู ร้อยละ 79.3 และอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอมะนังน้อยที่สุด ร้อยละ 42.9 ตามลำดับ ความสัมพันธ์นี้ มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ แสดงว่าความสัมพันธ์นี้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนก เมื่อพิจารณาตามสถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่สถานะมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกมีความเชื่อมั่นในระดับมาก สูงที่สุด ร้อยละ 83.3 รองลงมา คือ ผู้ประกอบการโรงฆ่าสัตว์ปีก ร้อยละ 68.2 ผู้เลี้ยงสัตว์ปีกสวยงามหรือแข่งขัน น้อยที่สุด ร้อยละ 55.6 ตามลำดับ ความสัมพันธ์นี้ มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ แสดงว่าความสัมพันธ์นี้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4.4 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการควบคุมโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลจากข้อเสนอแนะของประชาชนที่เป็นประโยชน์ต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ให้เจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์เพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกให้มากขึ้น
2. ให้เข้มงวดเรื่องการควบคุมเรื่องการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์อย่างสม่ำเสมอ
3. การรณรงค์พ่นน้ำยามาเชื้อโรคให้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเกิดการระบาดของโรคหรือไม่ก็ตาม
4. ให้การอบรมเพิ่มเติมแก่อาสาพัฒนาปศุสัตว์เพื่อเป็นกำลังหลักของกรมปศุสัตว์ในการเฝ้าระวังโรคระบาดในพื้นที่ห่างไกล

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับความเชื่อมั่นของประชาชน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านนโยบาย และด้านภารกิจ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติของกรมปศุสัตว์ในอนาคตต่อไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่จังหวัดสตูลทุกอำเภอ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร โดยผ่านการตรวจสอบและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและหาความเชื่อมั่น โดยการนำไปทดสอบกับประชาชนในพื้นที่จังหวัดสงขลา ปัตตานี และจังหวัดตรัง จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .891 ผู้ศึกษาได้ส่งแบบสอบถามตามสัดส่วนพื้นที่รายอำเภอ ได้รับแบบสอบถามทั้งหมด 400 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้อภิปรายผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D และใช้สถิติเชิงวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi - Square) และอภิปรายผล

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ 2 ประการ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูลจัดอยู่ในระดับปานกลาง

จากผลการวิเคราะห์ในระดับความเชื่อมั่นของประชาชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เป็นความไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในเชิงบวก เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านนโยบาย และด้านภารกิจ อีกทั้งในพื้นที่จังหวัดสตูลยังไม่เคยเกิดความระบาดของโรคไข้หวัด

นมาก่อนจึงสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสตูลได้เป็นอย่างดีสามารถจัดเรียงลำดับความเชื่อมั่นในแต่ละด้านได้ดังนี้

อันดับ 1 ด้านบุคลากร ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับมาก มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14

อันดับ 2 ด้านนโยบาย ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91

อันดับ 3 ด้านภารกิจ ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นของประชาชนในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

จากการศึกษา พบว่า ประชาชนในพื้นที่จังหวัดสตูลส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในระดับมาก ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ อาชีพหลัก ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาสูงสุด พื้นที่อยู่อาศัย และสถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับการศึกษาสูงสุดกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า Sig = .043

พื้นที่อยู่อาศัยกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า Sig = .000

สถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า Sig = .000

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่จังหวัดสตูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 32.8 และประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร ร้อยละ 40 และพื้นที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองสตูล ร้อยละ 36.8 ส่วน

สถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับส่วนใหญ่อยู่ในสถานะเป็นเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพการเลี้ยงสัตว์ปีกและผู้บริโภค มีจำนวน ร้อยละ 34.5 เท่ากัน

5.2 อภิปรายผล

การอภิปรายผลการศึกษาเกี่ยวกับระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล โดยผู้ศึกษาขออภิปรายสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านนโยบาย และด้านภารกิจ จัดอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เป็นผลลัพธ์ที่ดีเป็นผลในเชิงบวกที่กรมปศุสัตว์สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับประชาชนได้ ทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในระดับมาก ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่มากกว่าที่ผู้ทำการศึกษาคาดการณ์ไว้ ซึ่งผลจากการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคไข้หวัดนก ของประเทศไทย กรมปศุสัตว์ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบได้นำยุทธศาสตร์มาแปลงเป็นนโยบาย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ โดยให้หน่วยงานของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่เป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของประเทศไปสู่ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จนได้รับความร่วมมือ และสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชนจนประสบความสำเร็จ สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่จังหวัดสตูล ได้เป็นอย่างดี

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ในภาพรวมพบว่าความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล กับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษาสูงสุด ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาสูงสุด พื้นที่อยู่อาศัยและสถานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลจากข้อเสนอแนะของประชาชนที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ โดยการเพิ่มด้านการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคระบาดโดยเฉพาะไข้หวัดนก ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง การณรงค์พ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคให้กรมปศุสัตว์กำหนดนโยบายให้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและให้เข้มงวดเรื่องการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีกอย่างจริงจังและให้สร้างอาสาพัฒนาปศุสัตว์ให้เพียงพอเพื่อเป็นกำลังหลักในการเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะแนวทางการวิจัยครั้งต่อไป

ควรดำเนินการวิจัยในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ที่เกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนก เพื่อจะได้ทราบถึงระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่หลากหลายและมีข้อคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

- พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.2499 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542.
กฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดควบคุมการนำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัด พ.ศ. 2548.
ศูนย์ควบคุมโรคไข้หวัดนก กรมปศุสัตว์. 2548. การควบคุมโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย
สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์. 2548. รวบรวมกฎหมายควบคุมโรค
ไข้หวัดนก
สุวิชัย โรจนเสถียรและคณะ. 2549. ความรู้และพฤติกรรมของประชาชนต่อโรคและการป้องกัน
ตนเองจากโรคไข้หวัดนกใน 4 จังหวัดภาคเหนือ
กิตติวดี หิมารัตน์ และปนัดดา เนตรพุดชา. 2549. ความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรในการปฏิบัติ
ตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง
ธีระ รักความสุข และคณะ. 2550. การพัฒนาเครือข่ายการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกระดับหมู่บ้าน
เพื่อสร้างหมู่บ้านต้นแบบปลอดโรคไข้หวัดนก.
ธนวรรณ เทียนสิน. 2550. มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันโรคไข้หวัดนกในสหภาพยุโรป
มนตรี ขุนพิทักษ์. 2546. ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการป้องกันและบรรเทาทุกข์ของ
เทศบาลนครหาดใหญ่
กรุงเทพโพลล์. 2553. ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อศักยภาพประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต
อีก 6 เดือนข้างหน้า

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล

คำชี้แจง

1. ในส่วนที่ 2 จะเป็นการวัดระดับความเชื่อมั่นของท่านต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูลจำนวน 3 ด้าน โดยขอให้ท่านพิจารณาถึงด้านตัวบุคคลากร นโยบาย และภารกิจ ว่าท่านมีความเชื่อมั่นกับข้อความในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด
2. ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ทับหมายเลขแทนระดับความเชื่อมั่นของท่านมากที่สุด โดย ระดับความเชื่อมั่น 5 หมายถึง ท่านมีความเชื่อมั่นมากที่สุด ระดับความเชื่อมั่น 1 หมายถึง ท่านมีความเชื่อมั่นน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความเชื่อมั่น				
	เชื่อมั่นมากที่สุด	เชื่อมั่นมาก	เชื่อมั่นปานกลาง	เชื่อมั่นน้อย	เชื่อมั่นน้อยที่สุด
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล					
ด้านบุคลากร					
1. ความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์	5	4	3	2	1
2. ความตั้งใจและมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่	5	4	3	2	1
3. ความมีมนุษยสัมพันธ์และชี้แจงทำความเข้าใจแก่ประชาชนในพื้นที่	5	4	3	2	1
4. การสร้างความมีส่วนร่วมร่วมกับประชาชน	5	4	3	2	1
5. การบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในพื้นที่	5	4	3	2	1
ด้านนโยบาย					
6. การเฝ้าระวังและสอบสวนโรคไข้หวัดนก	5	4	3	2	1
7. การควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและผลิตภัณฑ์สัตว์ปีก	5	4	3	2	1
8. การควบคุมโรงฆ่าและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์	5	4	3	2	1
9. การทำลายสัตว์ ซากสัตว์ และการกำจัดซากเชยให้กับเกษตรกร	5	4	3	2	1
10. การทำลายเชื้อโรคในฟาร์มและสถานที่เลี้ยงสัตว์ปีก	5	4	3	2	1
11. การปรับปรุงและพัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์ปีก	5	4	3	2	1
12. การช่วยเหลือฟื้นฟูเกษตรกรและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคไข้หวัดนก	5	4	3	2	1

ข้อความ	ระดับความเชื่อมั่น				
	เชื่อมั่นมากที่สุด	เชื่อมั่นมาก	เชื่อมั่นปานกลาง	เชื่อมั่นน้อย	เชื่อมั่นน้อยที่สุด
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกของกรมปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดสตูล					
ด้านภารกิจ					
13. การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังโรคโดยเจ้าหน้าที่อาสาพัฒนาปศุสัตว์และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ช่วยเฝ้าระวังโรคและรายงานเมื่อมีสัตว์ปีกป่วยตาย	5	4	3	2	1
14. การสอบสวนโรคกรณีสัตว์ปีกเป็นโรคหรือผลตรวจพบว่าเป็นโรคไข้หวัดนกโดยสอบสวนหาสาเหตุและปัจจัยการเกิดโรคทุกครั้ง	5	4	3	2	1
15. ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีกรอบจุดเกิดโรคกรณีเกิดการระบาดของโรคไข้หวัดนก	5	4	3	2	1
16. ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ปีกและซากสัตว์ปีกระหว่างจังหวัด	5	4	3	2	1
17. การควบคุมโรงฆ่าสัตว์ปีกและโรงงานแปรรูปเนื้อสัตว์ปีกให้ได้มาตรฐานตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด	5	4	3	2	1
18. การทำลายสัตว์ปีกที่เป็นโรคระบาดหรือเป็นพาหะของโรคระบาดได้ทันทีโดยไม่ต้องรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ	5	4	3	2	1
19. การจ่ายค่าชดเชยความเสียหายให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกเป็นค่าชดเชยในการทำลายสัตว์ปีก	5	4	3	2	1
20. การรณรงค์ทำความสะอาดและพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อในฟาร์มเลี้ยงสัตว์ปีก โรงฆ่าสัตว์ปีก, แหล่งรวมสัตว์ปีก, สนามชนไก่, ยานพาหนะบรรทุกสัตว์	5	4	3	2	1
21. การปรับปรุงฟาร์มเข้าสู่มาตรฐานตามที่กรมปศุสัตว์กำหนดเพื่อพัฒนาระบบการเลี้ยงสัตว์ปีกเข้าสู่มาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหาร	5	4	3	2	1
22. การกำหนดหลักเกณฑ์การนำสัตว์ปีกเข้าเลี้ยงใหม่โดยต้องทำความสะอาดโรงเรือน, การตรวจสอบภาวะโรค, มาตรฐานฟาร์ม, การฝึกอบรม	5	4	3	2	1
23. การปรับปรุงการเลี้ยงไก่พื้นเมืองและไก่ชนโดยปรับวิธีการเลี้ยง การจัดการและการควบคุมป้องกันโรคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	5	4	3	2	1
24. การประชาสัมพันธ์เรื่องโรคไข้หวัดนก และสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค	5	4	3	2	1

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการควบคุมและป้องกันโรคไข้หวัดนกในพื้นที่จังหวัดสตูล

1.

.....
.....

2.

.....
.....

3.

.....
.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นายสุชีพ เอี้ยวเหล็ก		
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5210521607		
วุฒิการศึกษา			
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา	
นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	2529	

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

หัวหน้าด่านกักกันสัตว์สตูล ด่านกักกันสัตว์สตูล กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์